

Tietotekniikan palvelualan
työehtosopimus

8.4.2025 – 30.11.2027

**Teknologiateollisuuden
työnantajat**

Tietoala

ytn

TIETOALA RY

Ratavartijankatu 2
00520 Helsinki
info@tietoala.fi
www.tietoala.fi

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY

Ratavartijankatu 2
00520 Helsinki
ytn@ytn.fi
www.ytn.fi

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY

Eteläranta 10
00130 Helsinki
www.teknologiatyöntajat.fi

TYÖEHTOSOPIMUS

TIETOTEKNIIKAN PALVELUALA

8.4.2025 – 30.11.2027

*Teknoliateollisuuden työnantajat ry
Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry
Tietoala ry*

Sisällys

Työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirja	7
1 § Työehtosopimuksen allekirjoittaminen	7
2 § Palkantarkistusten toteutustapa, ajankohta ja suuruus	7
3 § Työehtosopimuksen kehittäminen	12
4 § Työrauha	13
5 § Pöytäkirjan tarkastaminen	13
1 Yleistä	
1 § Sopimuksen soveltamisala	14
2 § Liittojen väliset sopimukset ja keskusjärjestöjen suositukset	14
3 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus	14
2 Työsuhde	
4 § Työsuhteen alkaminen	15
5 § Työsuhteen päätyminen	15
3 Palkat	
6 § Palkat	15
7 § Harjoittelijat ja kesätyöntekijät	21
4 Työaika	
8 § Säännöllinen työaika päivätöissä	22
9 § Säännöllinen työaika vuorotyössä	25
10 § Vuorolisät vuorotyössä	27
11 § Ilta- ja yötyölisä	27
12 § Lisä-, yli- ja sunnuntaityö	28
13 § Viikkolepo	29
14 § Varallaolo, puhelinsoittokorvaus ja hälytystyö	30
5 Matkustusmääräykset	
15 § Matkakustannukset ja päivärahat sekä työmatkakorvaus	31
6 Poissaolot ja sosiaaliset määräykset	
16 § Työntekijän sairastuminen	34
17 § Perhevapaat	36
18 § Lääkärintarkastukset	36
19 § Tilapäinen poissaolo	38

7 Vuosiloma ja lomarahaa

20 § Vuosiloma	40
21 § Lomarahaa.....	40

8 Muut määräykset

22 § Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu	41
23 § Paikallinen sopiminen	42
24 § Neuvottelujärjestys	43
25 § Jatkuvan vuoropuhelun kehittäminen	44
26 § Jäsenmaksun periminen	44
27 § Ryhmähenkivakuutus	44
28 § Kokoontuminen työpaikoilla	44
29 § Voimassa olevat edut	45
30 § Työrauhavelvollisuus	45
31 § Sopimuksen voimassaoloaika.....	45

Liitteet

Liite 1 Pöytäkirja paikallisesta sopimisesta poikkeustilanteissa.....	46
Liite 2 Luottamusmiessopimus	47
Liite 3 Koulutussopimus	56
Liite 4 Säännöllisen työajan lyhentäminen 8 tuntia vuorokaudessa tehtävän päivätöön osalta	59
Liite 5 Työaikapankki tietotekniikan palveluyrityksissä	61
Liite 6 Tietotekniikan palvelualan irtisanomissuojasopimus	63
Liite 7 Liittojen suositus muutosten ennakoinnista ja muutosturvasta	74
Liite 8 Etätöyöohje	82
Liite 9 Yrityksen palkkapolitiikka	84
Liite 10 Allekirjoituspöytäkirjan kohdassa 3 tarkoitettu korotusmalli	86

Mallit

Etätöyösojimus.....	89
Työsopimus.....	91
Säästövapaasopimus	92

Asiasanahakemisto

Adoptio.....	36
Ammatillinen koulutus	56
Ay-koulutus	57
Erimielisyyksien ratkaiseminen	43
Erimielisyyksimuistio.....	43
Etätyö	82
Hammassairaus.....	37
Harjoittelijat	21
Hautajaiset	38
Hoitovapaa	36
Hälytystyö.....	30
Hälytysraha	31
Ilta- ja yötyö.....	28
Ilta- ja yötyölisä	27
Irtisanominen	62
Henkilöön liittyvä.....	66
Irtisanomisajat	63, 64
Irtisanomissuoja	63
Tuotannollinen ja taloudellinen syy	67
Työllistymisohjelma	64
Työllistymisvapaa	64
Vähentämisyjärjestys.....	69
Joulu	19
Järjestäytymisoikeus.....	14
Kertausharjoitukset	39
Kesätyöntekijät	21
Kuolema	38, 63
Lapsen sairaus.....	36, 38
Lepoaika	26
Lisätyö.....	28, 61
Lomaraha	40, 61
Lomauttaminen.....	66, 67, 70
Luottamusmies	41, 42
Ansionmenetyksen korvaaminen.....	53, 57
Luottamusmiehen oikeus saada tietoja.....	51
Luottamusmiehen tehtävät.....	50
Luottamusmiehen valitseminen.....	45
Työsuhdeturva	49
Vapautus työstä.....	52
Lääkärintarkastukset	36

Lääkärintodistus	35
Matkustusmääräykset	31
Matkakustannukset	31
Päiväraha	32
Ulkomaan matkat	34
Vapaa-aikana matkustaminen	34
Merkkipäivä	39
Muuttopäivä	39
Neuvottelujärjestys	43
Omainen	38
Paikallinen sopiminen	42, 43, 70
Palkka	15
Harjoittelijat	21
Kesätyöntekijät	21
Työpaikkakohtainen palkkausjärjestelmä	21
Tuntipalkkajakaja	21
Pekkas (työajan lyhennysvapaa)	59
Perhevapaat	36
Poissaolo	34
Hautajaiset	38
Kertausharjoitukset	39
Lapsen sairaus	38
Lääkärintarkastukset	36
Merkkipäivä	39
Muuttopäivä	39
Perhevapaat	36
Sairastuminen	34
Vihkiäiset	39
Puhelinsoittokorvaus	30, 61
Päiväraha	32
Raskaus	36
Raskausvapaa	36
Reservin harjoitukset	39
Ruokailutauko	25
Röntgentutkimus	37
Sairastuminen	34
Sunnuntaityo	28
Tuntipalkkajakaja	21
Työaika	22
Ilta- ja yötyölisä	27
Iltatyö	27
Lepoaika	29

Lisätyö.....	28
Lyhennysvapaat.....	59
Sunnuntaityö	28
Säännöllinen työaika päivätyössä	22
Säännöllinen työaika vuorotyössä.....	25
Varallaolo.....	30
Varallaolokorvaus.....	30
Ylityö.....	27
Yötyö.....	27
Työaikapankki.....	61
Työllistymisohjelma	64
Työllistymisvapaa	64
Työsuojausluovutettu.....	41
Vanhempainvapaa.....	36
Varallaolo.....	30
Varallaolokorvaus.....	30
Vihkiäiset	39
Viikkovapaa.....	29
Virvoketauko	22
Vuorotyö	25
Kaksivuorotyö, keskeytyvä ja keskeytymätön	25
Keskeytymätön kolmivuorotyö.....	25
Keskeytyvä kolmivuorotyö.....	25
Säännöllinen työaika vuorotyössä.....	25
Vuorolisät	27
Vuosiloma	40
Lomaraha.....	40
Vähimmäispalkat.....	18
Yhteiskunnallinen luottamustehtävä	39
Ylityö.....	27

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY
YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY
TIETOALA RY

TYÖEHTOSOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

Aika	8.4.2025	
Paikka	Teknologiатеollisuuden työnantajat ry, Eteläranta 10, Helsinki	
Läsnä	Teknologiатеollisuuden työnantajat ry Jarkko Ruohoniemi Mika Lallo Liina Sipilä Metta Puumalainen	Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry Tietoala ry Samu Salo Jyrki Kopperi Minna Anttonen Mika Thynell Marko Mäki Julia Lauren Björn Wiemers Natasha Nurmi Riikka Sipilä

1 § Työehtosopimuksen allekirjoittaminen

Todettiin, että liittojen välillä on tänään allekirjoitettu 4.4.2025 saavutetun neuvottelutuloksen mukainen työehtosopimus liitteineen.

Sopimuksen sisältö tulee voimaan 8.4.2025 alkaen, ellei asianomaisessa sopimuskohdassa ole voimaantulon osalta muusta sovittu.

2 § Palkantarkistusten toteutustapa, ajankohta ja suuruus

PALKANTARKISTUKSET VUONNA 2025

Neuvottelut palkkaratkaisusta ja sen perusteista

Palkkaratkaisusta neuvotellaan paikallisesti ottaen huomioon yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanne sekä kustannuskilpailukyky

markkinoilla. Hyvissä ajoin ennen paikallisten neuvotteluiden aloittamista työnantaja toimittaa luottamusmiehelle tarvittavat tiedot yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanteesta sekä näiden ennakoitavasta kehittymisestä. Neuvotteluiden pohjaksi on tarkoituksenmukaista toimittaa tietoa myös palkkaratkaisua koskevan esityksen perusteista.

Paikallisten neuvottelujen tarkoituksena on löytää kunkin yrityksen tai työpaikan tilannetta ja tarpeita vastaava palkkaratkaisu. Tavoitteena on myös tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta sekä tuottavuuden kehittymistä työpaikalla.

1. Paikallinen palkkaratkaisu

Paikallisessa palkkaratkaisussa sovittavia asioita ovat palkantarkistusten toteutustapa, ajankohta ja suuruus. Sopimus tehdään luottamusmiehen kanssa tai ellei luottamusmiestä ole valittu, työntekijöiden kanssa heidän yhdessä sopimallaan tavalla. Sopimus tehdään kirjallisesti viimeistään 22.4.2025, ellei määräpäivän ajankohdasta toisin sovita.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys paikallisesti sovitun palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen).

Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaa koskevat säännökset.

2. Palkantarkistuksen toteutustapa, ellei paikallista palkkaratkaisua

Työnantaja toteuttaa vuonna 2025 palkkaratkaisun, jonka kokonaiskustannusvaikutus on 2,5 %. Palkkaratkaisu toteutetaan seuraavasti:

Palkantarkistukset

Työnantaja toteuttaa 2,5 % kustannusvaikutteisen palkantarkistuksen viimeistään 1.5.2025 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Kustannusvaikutus (2,5 %) lasketaan työntekijöiden huhtikuun palkkasummasta luontoisetuineen. Palkankorotuksia kohdistaessaan työnantajan tulee varmistaa, että jokaisen työntekijän palkka luontoisetuineen korottuu vähintään 2,0 %.

Yrityksessä 1.1.2025 alkaen mahdollisesti toteutetut palkantarkistukset voidaan ottaa huomioon työehtosopimuksen mukaisissa palkantarkistuksissa. Jos yritykseen on palkattu uusi työntekijä 1.3.2025 tai sen jälkeen, hänen alkupalkkansa on voitu sopia sisältävän työehtosopimuksen mukaisen korotuksen.

Palkantarkistuksen tarkoituksena on tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta, tuottavuuden ke-

hittymistä työpaikalla, työnantajan palkkapolitiikan toteuttamista sekä oikaista mahdollisia vinoumia. Työntekijöiden ammattitaidon ja työssä suoriutumisen tulee olla ohjaavana tekijänä henkilökohtaisten korotusten jakamisessa.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys työnantajan toteuttaman palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen).

Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaa koskevat säännökset.

PALKANTARKISTUKSET VUONNA 2026

Neuvottelut palkkaratkaisusta ja sen perusteista

Palkkaratkaisusta neuvotellaan paikallisesti ottaen huomioon yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanne sekä kustannuskilpailukyky markkinoilla. Hyvissä ajoin ennen paikallisten neuvotteluiden aloittamista työnantaja toimittaa luottamusmiehelle tarvittavat tiedot yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanteesta sekä näiden ennakoitavasta kehityksestä. Neuvotteluiden pohjaksi on tarkoituksenmukaista toimittaa tietoa myös palkkaratkaisua koskevan esityksen perusteista.

Paikallisten neuvottelujen tarkoituksena on löytää kunkin yrityksen tai työpaikan tilannetta ja tarpeita vastaava palkkaratkaisu. Tavoitteena on myös tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta sekä tuottavuuden kehittymistä työpaikalla.

1. Paikallinen palkkaratkaisu

Paikallisessa palkkaratkaisussa sovittavia asioita ovat palkantarkistusten toteutustapa, ajankohta ja suuruus. Sopimus tehdään luottamusmiehen kanssa tai ellei luottamusmiestä ole valittu, työntekijöiden kanssa heidän yhdessä sopimallaan tavalla. Sopimus tehdään kirjallisesti viimeistään 13.2.2026, ellei määräpäivän ajankohdasta toisin sovita.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys paikallisesti sovitun palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen).

Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaa koskevat säännökset.

2. Palkantarkistuksen toteutustapa, ellei paikallista palkkaratkaisua

Mikäli paikallista palkkaratkaisua ei saavuteta kohdan 1 mukaisesti, työnantaja toteuttaa vuonna 2026 palkkaratkaisun, jonka kokonaiskustannusvaikutus on 2,9 %. Palkkaratkaisu toteutetaan seuraavasti:

Palkantarkistukset

Työnantaja toteuttaa 2,9 % kustannusvaikutteisen palkantarkistuksen yrityksessä noudatettavan palkkapolitiikan mukaisesti viimeistään 1.3.2026 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Kustannusvaikutus (2,9 %) lasketaan työntekijöiden tammikuun palkkasummasta luontoisetuineen. Palkankorotuksia kohdistaessaan työnantajan tulee varmistaa, että jokaisen työntekijän palkka luontoisetuineen korottuu vähintään 1,5 %.

Palkantarkistuksen tarkoituksena on tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta, tuottavuuden kehittymistä työpaikalla, työnantajan palkkapolitiikan toteuttamista sekä oikaista mahdollisia vinoumia.

Työntekijöiden ammattitaidon ja työssä suoriutumisen tulee olla ohjaavana tekijänä henkilökohtaisten korotusten jakamisessa.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys työnantajan toteuttaman palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen).

Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaa koskevat säännökset.

PALKANTARKISTUKSET VUONNA 2027, ellei työehtosopimusta ole irtisanottu

Neuvottelut palkkaratkaisusta ja sen perusteista

Palkkaratkaisusta neuvotellaan paikallisesti ottaen huomioon yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanne sekä kustannuskiilpailukyky markkinoilla. Hyvissä ajoin ennen paikallisten neuvotteluiden aloittamista työnantaja toimittaa luottamusmiehelle tarvittavat tiedot yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanteesta sekä näiden ennakoitavasta kehittymisestä. Neuvotteluiden pohjaksi on tarkoituksenmukaista toimittaa tietoa myös palkkaratkaisua koskevan esityksen perusteista.

Paikallisten neuvottelujen tarkoituksena on löytää kunkin yrityksen tai työpaikan tilannetta ja tarpeita vastaava palkkaratkaisu. Tavoitteena on myös tukea

palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta sekä tuottavuuden kehittymistä työpaikalla.

1. Paikallinen palkkaratkaisu

Paikallisessa palkkaratkaisussa sovittavia asioita ovat palkantarkistusten toteutustapa, ajankohta ja suuruus. Sopimus tehdään luottamusmiehen kanssa tai ellei luottamusmiestä ole valittu, työntekijöiden kanssa heidän yhdessä sopimallaan tavalla. Sopimus tehdään kirjallisesti viimeistään 12.2.2027, ellei määräpäivän ajankohdasta toisin sovita.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys paikallisesti sovitun palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen).

Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaa koskevat säännökset.

2. Palkantarkistuksen toteutustapa, ellei paikallista palkkaratkaisua

Mikäli paikallista palkkaratkaisua ei saavuteta kohdan 1 mukaisesti, työnantaja toteuttaa vuonna 2027 palkkaratkaisun, jonka kokonaiskustannusvaikutus on 2,4 %. Palkkaratkaisu toteutetaan seuraavasti:

Palkantarkistukset

Työnantaja toteuttaa 2,4 % kustannusvaikutteisen palkantarkistuksen yrityksessä noudatettavan palkkapolitiikan mukaisesti viimeistään 1.3.2027 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Kustannusvaikutus (2,4 %) lasketaan työntekijöiden tammikuun palkkasummasta luontoisetuineen. Palkankorotuksia kohdistaessaan työnantajan tulee varmistaa, että jokaisen työntekijän palkka luontoisetuineen korottuu vähintään 1,5 %.

Palkantarkistuksen tarkoituksena on tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta, tuottavuuden kehittymistä työpaikalla, työnantajan palkkapolitiikan toteuttamista sekä oikaista mahdollisia vinoumia.

Työntekijöiden ammattitaidon ja työssä suoriutumisen tulee olla ohjaavana tekijänä henkilökohtaisten korotusten jakamisessa.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys työnantajan toteuttaman palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden pal-

kankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen).

Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaa koskevat säännökset.

TAULUKOT, LISÄT JA KORVAUKSET

Vähimmäispalkkataulukoita ja vuorolisiä korotetaan 2,5 % 1.5.2025 lukien, 2,9 % 1.3.2026 lukien ja 2,4 % 1.3.2027 lukien.

Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun korvauksia korotetaan 2,5 % 1.5.2025 lukien, 2,9 % 1.3.2026 lukien ja 2,4 % 1.3.2027 lukien.

3.5 Työehtosopimuksen kehittäminen

Liitot asettavat työryhmän, joka käsittelee jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti työehtosopimukseen liittyviä asioita pyrkien kehittämään yritysten kilpailukykyä ja työntekijöiden työehtoja ja ryhtyen mahdollisesti tarvittaviin toimenpiteisiin. Työryhmä edistää myös erimielisyysasioiden tehokasta käsitteilyä ja pyrkii jatkuvasti ylläpitämään ja lujittamaan osapuolten välisiä hyviä neuvottelusuhteita ja yhteistoimintaa.

Työryhmä seuraa työläinsäädännön muutoksia ja arvioi niiden vaikutuksia työehtosopimukseen ja pyrkii laatimaan yhteisiä ohjeistuksia. Työryhmä keskittyy erityisesti henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädäntöuudistuksen etenemisen seurantaan ja uudistuksen toteutuessa seuraa ja arvioi sen käytännön vaikutuksia.

Palkkauksen kehittäminen

Liitot asettavat työryhmän, jonka tarkoituksena on uudistaa työehtosopimuksen palkkausta koskevat määräykset siten, että nykyisen työehtosopimuksen palkkatason kuvaaja ja vähimmäispalkkataulukoiden tehtäväryhmäkuvauksia arvioidaan uudestaan.

Liittojen yhteinen tavoite on, että työntekijöiden palkanmuodostus on toimivaa, oikeudenmukaista, läpinäkyvää, kannustavaa ja tuottavuutta tukevaa. Vahva tuottavuuskasvu luo mahdollisuuksia reaaliensioiden ripeälle kasvulle. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi liitot pitävät tarpeellisenä kehittää palkantarkistusmallia yksilölliseen ja yrityskohtaiseen suuntaan, kansainvälinen kilpailukyky ja toimialan erityispiirteet huomioiden.

Työryhmä valmistelee edellä mainitut tavoitteet huomioon ottaen työntekijöille käyttöön otettavan palkantarkistusmallin, joka pannaan täytäntöön seuraavalla sopimuskaudella. Mikäli työryhmä ei saavuta yksimielisyyttä uudesta palkantarkistusmallista 30.9.2026 mennessä, työehtosopimuksen liitteen 10 mukainen osapuolten sopima yksilötakuumalli tulee voimaan sellaisenaan ilman

erillisiä lisämenettelyjä tämän työehtosopimuksen päättymistä seuraavalle sopimuskaudelle ainakin ensimmäiselle vuodelle. Mikäli tämän työehtosopimuksen sopimuskausi kestää kolme vuotta, niin palkantarkistusmallin kehittämissyöryhmän määräaika voidaan osapuolten sopimuksella pidentää 30.9.2027 saakka.

Tämän kohdan ja liitteen 10 kirjaukset ovat voimassa niiltä osin kuin ne koskevat seuraavaa sopimuskautta, vaikka 8.4.2025 allekirjoitettu työehtosopimus tulisi irtisanotuksi tai sen voimassa olo on päättynyt.

4 § Työrauha

Osapuolet toteavat, että liittojen välillä aikaisemmin tehdyt työrauhaa koskevat kirjaukset pysyvät entisellään.

5 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Sovittiin, että Jarkko Ruohoniemi, Jyrki Kopperi, Mika Thynell, Samu Salo ja Minna Anttonen tarkastavat tämän pöytäkirjan.

Vakuudeksi

Mika Lallo

Tarkastettu

Jarkko Ruohoniemi

Jyrki Kopperi

Mika Thynell

Samu Salo

Minna Anttonen

TYÖEHTOSOPIMUS

TIETOTEKNIIKAN PALVELUALA

1 Yleistä

1 § Sopimuksen soveltamisala

1. Tässä työehtosopimuksessa määrätään tietotekniikan palveluyritysten työntekijöiden työehdot.
2. Tietotekniikan palveluyrityksellä tarkoitetaan tässä työehtosopimuksessa yritystä, jonka pääasiallinen toimiala on tietotekniikkapalveluiden kuten tietotekniikan käsittelypalveluiden, henkilötyöpohjaisten palveluiden, ohjelmistotuotteiden ja kokonaisjärjestelmätoimitusten tarjoaminen muille. Yritys voi harjoittaa myös myyntiä, huoltoa ja asennusta.
3. Tämä sopimus ei koske yrityksen johtoa eikä sellaisessa asemassa olevia, jotka edustavat työnantajaa tämän sopimuksen piirissä olevien työntekijöiden työehtoja määrättäessä.

2 § Liittojen väliset sopimukset ja keskusjärjestöjen suositukset

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan työehtosopimuksen liitteenä olevia sopimuksia.

Keskusjärjestöjen välillä on lisäksi suosituksia esimerkiksi hoitoonohjauksesta.

3 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus

1. Työnantajalla on oikeus johtaa ja jakaa työtä.
2. Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.

2 Työsuhde

4 § Työsuhteen alkaminen

1. Työnantaja selvittää työhön tulevalle uudelle työntekijälle alan järjestö- ja neuvottelusuhteet sekä työpaikan luottamusmiehen.
2. Allekirjoittajajärjestöt suosittelevat, että työsopimus tehdään kirjallisesti ja työsopimusta päivitetään tarvittaessa.

5 § Työsuhteen päättyminen

Liitot ovat sopineet irtisanomissuojasopimuksesta tietotekniikan palvelualalla. Sopimus on työehtosopimuksen liitteenä (liite 6).

3 Palkat

6 § Palkat

1. Työntekijän palkka määräytyy pääsääntöisesti kuukausipalkkana. Osa-aikatyöntekijän palkka määräytyy täyden työajan ja hänen kanssaan sovitun työajan suhteessa. Määräaikaisen työntekijän kanssa voidaan sopia muustakin palkkauksen osalta.
2. Työntekijän palkka määräytyy työehtosopimuksen tehtäväryhmäjärjestelmän perusteella tai liitteen 9 mukaisen palkkapolitiikan (palkkausmallit) perusteella, ellei paikallisesti ole sovittu työpaikkakohtaisen palkkausjärjestelmän käytöstä.

Siirryttäessä em. työehtosopimuksen mukaisten palkkausmallien välillä palkkausmallista toiseen, on asiasta neuvoteltava paikallisesti ja tiedotettava henkilöstöä.

Paikallisesti sovittava työpaikkakohtainen palkkausjärjestelmä

Työpaikkakohtaisen palkkausjärjestelmän käyttöönotosta sovitaan asiasta käytävien neuvotteluiden jälkeen kirjallisesti. Palkan perusteina ovat tehtävän vaativuus ja henkilön pätevyys tai muut yrityksen toiminnan kannalta keskeiset tekijät.

Soveltamisohje:

Palkkausjärjestelmä voi olla yrityksen itse luoma, kaupallinen tai muu vastaava järjestelmä.

Työpaikkakohtaisen palkkausjärjestelmän mukaisten palkkojen tulee porrastua asetettujen kriteerien perusteella tarkoituksenmukaisesti ja oltava vähintään tehtäväryhmäjärjestelmän tasojen 1–3A vähimmäispalkkojen tasolla.

Soveltamisohje:

Porrastus voi olla työehtosopimuksessa määriteltyjä palkkatasoja tiheämpi ja se voi ulottua korkeammalle kuin taso 3A.

3. Tehtäväryhmäjärjestelmässä työntekijän palkka määräytyy tehtäväryhmien ja vaativuustasojen sekä henkilökohtaisten palkanmääräytymisperusteiden mukaan.

Tehtäväryhmät, vaativuustasojen yleiskuvaajat ja vähimmäispalkat eri vaativuustasoissa ovat 1.5.2025 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien seuraavan taulukon mukaiset.

Henkilökohtaisia palkanmääräytymisperusteita ovat muun muassa työntekijän työsuoritus, ammattitaito, työlle asetetut tulos- ja laatutavoitteet sekä henkilökohtainen pätevyys ja osaaminen. Henkilökohtaisilla perusteilla tapahtuvala palkkojen porrastuksella on tarkoitus kannustaa ja palkita henkilöä hyvästä työsuorituksesta ja ammattitaidon kehittämisestä.

Palkkatason kuvaajat

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 3 A
Yleiskuvaus			
Tehtävät ovat ryhmälle tyypillisiä ammattitehtäviä	Tehtävät ovat edellistä vaativampia tai monipuolisempia	Tehtävät ovat ryhmälle tyypillisiä asiantuntijatehtäviä tai tehtäviä, joihin liittyy työnjohtovastuuta	Edelliseen verrattuna tehtävä sisältää merkittävässä määrin taloudellista, toiminnallista ja työnjohdollista vastuuta
Osaaminen, vapaus, vastuu ja vuorovaikutus			
Osaaminen, joka tarvitaan oman osaamisalueen töiden itsenäiseen tekemiseen.	Osaaminen edellyttää useiden erilaisten osaamisalueiden tietoja ja taitoja tai työ edellyttää osaamisalueiden tietojen ja taitojen syvällistä hallintaa ja soveltamista.	Työ sisältää useita erilaisia osaamisalueita ja työ edellyttää kokonaisvaltaista näkemystä tai syvällistä perehtymistä osaamisalueisiin.	Ks. taso 3
Tehtävän hoito edellyttää tavanomaista kanssakäymistä ja yhteistyötaitoja yleisohjeiden mukaan.	Tehtävän hoito voi edellyttää yhteistyötaitoja vaihtelevissa vuorovaikutus- ja harkintatilanteissa.	Tehtävän hoito edellyttää itsenäisten ratkaisujen/mallien tuottamista vaihtelevissa harkintatilanteissa. Työ edellyttää yhteistyötaitoja monipuolisissa vuorovaikutus-tilanteissa.	Ks. taso 3

VÄHIMMÄISPALKAT 1.5.2025

TEHTÄVÄRYHMÄ	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 3A
Myynti Esim. myyntineuvottelijat, Myyntisihteerit ja -päälliköt	2334	3301	4308	4522
Markkinointi ja viestintä esim. markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijatehtävät	2428	2951	4111	4313
Asiakaspalvelu ja tuki esim. yhdyshenkilöt, kouluttajat, neuvojat	2496	3157	3818	4005
Suunnittelu/kehitys esim. ohjelmointi, atk-, sovellus- ja systeemisuunnittelu ja asian- tuntijatehtävät	2570	3350	4206	4414
Projekti-/järjestelmävastuu esim. vastuu projektista ja järjestelmäkokonaisuuksista	3129	3760	4308	4522
Verkko- ja tietoliikennepalvelut esim. verkkopalvelu ja tietoliikenne	2570	3470	4206	4414
Käyttö- ja laitepalvelut esim. operaattorit, käytön suunnitte- lu, käyttöjärjestelmäasiantuntijat	2289	2880	3886	4078
Laitteisto- ja ohjelmistoylläpito esim. huolto- ja ylläpitotehtävät, ohjelmistoasiantuntijatehtävät	2315	2999	3666	3847
Hallinto esim. laskenta ja henkilöstötoimi	1839	2413	2904	3048

VÄHIMMÄISPALKAT 1.3.2026

TEHTÄVÄRYHMÄ	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 3A
Myynti Esim. myyntineuvottelijat, Myyntisihteerit ja -päälliköt	2402	3397	4433	4653
Markkinointi ja viestintä esim. markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijatehtävät	2498	3037	4230	4438
Asiakaspalvelu ja tuki esim. yhdyshenkilöt, kouluttajat, neuvojat	2568	3249	3929	4121
Suunnittelu/kehitys esim. ohjelmointi, atk-, sovellus- ja systeemisuunnittelu ja asian- tuntijatehtävät	2645	3447	4328	4542
Projekti-/järjestelmävastuu esim. vastuu projektista ja järjestelmäkokonaisuuksista	3220	3869	4433	4653
Verkko- ja tietoliikennepalvelut esim. verkkopalvelu ja tietoliikenne	2645	3571	4328	4542
Käyttö- ja laitepalvelut esim. operaattorit, käytön suunnitte- lu, käyttöjärjestelmäasiantuntijat	2355	2964	3999	4196
Laitteisto- ja ohjelmistoylläpito esim. huolto- ja ylläpitotehtävät, ohjelmistoasiantuntijatehtävät	2382	3086	3772	3959
Hallinto esim. laskenta ja henkilöstötoimi	1892	2483	2988	3163

VÄHIMMÄISPALKAT 1.3.2027

TEHTÄVÄRYHMÄ	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 3A
Myynti Esim. myyntineuvottelijat, Myyntisihteerit ja -päälliköt	2462	3482	4544	4769
Markkinointi ja viestintä esim. markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijatehtävät	2560	3113	4336	4549
Asiakaspalvelu ja tuki esim. yhdyshenkilöt, kouluttajat, neuvojat	2632	3330	4027	4224
Suunnittelu/kehitys esim. ohjelmointi, atk-, sovellus- ja systeemisuunnittelu ja asian- tuntijatehtävät	2711	3533	4436	4656
Projekti-/järjestelmävastuu esim. vastuu projektista ja järjestelmäkokonaisuuksista	3301	3966	4544	4769
Verkko- ja tietoliikennepalvelut esim. verkkopalvelu ja tietoliikenne	2711	3660	4436	4656
Käyttö- ja laitepalvelut esim. operaattorit, käytön suunnitte- lu, käyttöjärjestelmäasiantuntijat	2414	3038	4099	4301
Laitteisto- ja ohjelmistoylläpito esim. huolto- ja ylläpitotehtävät, ohjelmistoasiantuntijatehtävät	2442	3163	3866	4058
Hallinto esim. laskenta ja henkilöstötoimi	1939	2545	3063	3214

4. Työntekijän tehtävän vaativuuden tai muun palkkaperusteen muuttuessa pysyvästi on palkan perusteet tarkistettava ja tehtävä tarvittaessa vastaavat muutokset palkkaan. Muutoksista palkan perusteissa ilmoitetaan työntekijälle kirjallisesti.

Työnantaja ilmoittaa työntekijälle vuosittain tämän palkan perusteet ja tason joko kehityskeskustelussa tai muulla sopivalla tavalla. Ne voidaan ilmoittaa myös palkkalaskelmassa.

5. Jos yrityksessä on käytössä työpaikkakohtainen palkkausjärjestelmä, luottamusmiehelle annetaan pyydettyessä tiedot järjestelmän peruskuvauksesta, tehtävän vaativuuden ja työntekijän suorituksen arvioinnin kriteereistä tai järjestelmän perusteena olevista nimikkeistä taikka muista ryhmittelyistä. Mahdollisissa palkkausta koskevissa erimielisyystapauksissa luottamusmiehelle on annettava kaikki erimielisyyden kohteena olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.
6. Tuntipalkkajakaja on kuukausipalkkaisilla työntekijöillä enintään 158.
7. Jos työpaikalla otetaan käyttöön tulospalkkiojärjestelmä, on työnantajan kuuluttava niitä työntekijöitä, joita järjestelmä koskee sekä annettava selvitys järjestelmän sisällöstä ja tavoitteista.

7.5 Harjoittelijat ja kesätyöntekijät

1. Harjoittelun yhteispituus voi olla enintään vuoden, kun otetaan huomioon harjoittelujen yhteenlaskettu kestoaika.

Jos harjoittelijan työaika on alle 18 tuntia viikossa, voi harjoittelujen yhteenlaskettu kestoaika olla kuitenkin kaksi vuotta.

Alan ammattikoulutus tulee huomioida harjoitteluaikaa lyhentävänä, mikäli työntekijä tulee ko. koulutusta vastaavaan tehtävään.

2. Harjoitteluaajan palkka on vähintään 85 % kyseisen tehtävän mukaisesta palkasta. Tämä määräys ei koske tutkintoon liittyvää harjoittelua.

Palkoista voidaan sopia muuta sellaisten työsuhteessa olevien harjoittelijoiden kohdalla, joilla ei ole asianomaisen työn vaatimaa kokemusta ja tutkintovaatimuksiin sisältyy harjoitteluaikea tai -jaksoja.

3. Kesätyöntekijän, jolla ei ole alan ammatillista koulutusta taikka alan työkokemusta, palkka on 75 % tehtävän mukaisesta minimipalkasta.
4. Oppisopimuksella olevan vähimmäispalkka on ensimmäisenä vuotena vähintään 75 % kyseisen tehtävän mukaisesta palkasta ja tämän jälkeen vähintään 85 % kyseisen tehtävän mukaisesta palkasta.

4 Työaika

8 § Säännöllinen työaika päivätyössä

1. Säännöllinen työaika päivätyössä on enintään 7,5 tuntia vuorokaudessa ja enintään 37,5 tuntia viikossa.
2. Paikallisella sopimuksella voidaan sopia säännölliseksi työajaksi enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja enintään 40 tuntia viikossa, jolloin viikoittainen työaika lyhennetään keskimäärin 37,5 tuntiin viikossa liitteen 4 mukaisesti.
3. Työviikko alkaa maanantaina. Työvuorokausi on kalenterivuorokausi, ellei paikallisesti toisin sovita.
4. Lauantait ja sunnuntait ovat lähtökohtaisesti vapaapäiviä. Jos yrityksen toiminta jatkuu myös viikonloppuna, vapaat voidaan antaa muinakin viikonpäivinä, kunhan vapaata on keskimäärin 2 päivää viikossa, ja ne annetaan peräkkäisinä päivinä.

Pöytäkirjamerkintä

Osapuolet sopivat, ettei yllä mainittu kirjaus vaikuta ennen 01.12.2021 tehtyihin paikallisiin sopimuksiin säännöllisen päivätyön sijoittamisesta lauantaille ja sen korvaamisesta

5. Työntekijällä on oikeus 1/2–1 tunnin pituiseen ruokailutaukoon, jonka aikana hän saa poistua työpaikalta. Ruokailutaukoa ei lueta työaikaan.
6. Työaikaan sisältyvä virvoketauko on kaksi kertaa päivässä.
7. Arkipyhäviikon säännöllistä viikoittaista työaikaan lyhentäviä vapaapäiviä ovat muulle arkipäivälle kuin lauantaille sijoittuvat:

uudenvuodenpäivä
loppiainen
pitkäperjantai
pääsiäismaanantai
vapunpäivä

helatorstai
juhannusaatto
joulu-aatto
joulu-päivä
tapaninpäivä.

Soveltamisohje:

Osa-aikatyöstä sovittaessa, on sopimusta tehtäessä kiinnitettävä huomiota siihen, onko tarkoitus, että työntekijälle osuvat arkipyhät lyhentävät työaikaan vai ei.

8. Itsenäisyyspäivän viettämisestä noudatetaan mitä on sitä koskevassa laissa (388/1937) säädetty.

9. Käytettäessä kiinteää työaika voidaan paikallisesti sopia keskimääräisestä säännöllisestä työajasta. Keskimääräinen työaika ei lisää käytettävissä olevaa työaika, vaan siinä sijoitetaan säännöllistä työaika ennalta suunnitellulla tavalla. Keskimääräistä työaika käytettäessä, voidaan paikallisesti sopia vuorokautisen ja viikoittaisen työajan enimmäisrajoista. Vuorokautinen säännöllinen työaika voi paikallisesti sopia olla enintään 10 tuntia.

Keskimääräistä työaika käytettäessä on laadittava etukäteen suunnitelma työajan tasaamisesta (työtuntijärjestelmä) vähintään ajaksi, jonka kuluessa säännöllinen työaika tasoittuu sovittuun keskimäärään. Työajan tasaaminen voidaan toteuttaa enintään 6 kuukauden mittaisena ajanjaksona, ellei perustellusta syystä sovita käytettäväksi pidempää tasoittumisjaksoa. Mikäli työaika ei tasoiteta sovittun jakson puitteissa, maksetaan ylittäviltä tunneilta palkka kuten viikoittaisesta ylityöstä.

Ellei paikallisesti toisin sovita, muutoksesta työtuntijärjestelmään ilmoitetaan asianomaisille työntekijöille viikkoa ennen muutoksen toimeenpanoa.

Soveltamisohje:

Keskimääräinen työaika soveltuu työhön, jossa käytetään kiinteää työaika ja jossa työaikaterve vaihtelee viikon tai kuukauden eri ajankohtina. Esimerkiksi viikon alussa on toteutettavan palvelun vuoksi tarve tehdä enemmän työtä ja loppuviikosta voidaan tehdä lyhempiä päiviä tai antaa kokonainen vapaapäivä.

10. Työntekijän suostumuksella tai paikallisesti sopia voidaan siirtyä liukuvaan työaikaan. Liukumasalidon kertymän enimmäismäärä on - 20 / + 80 h. Liukuvan työajan seurantajakso on 6 kuukautta. Paikallisesti seurantajaksoksi voidaan sopia enintään 12 kuukautta.

Soveltamisohje:

Liitos suosittelvat, että työpaikalla määritellään liukuvan työn hälytysrajat, joiden ylittyessä käydään keskustelu esihenkilön ja työntekijän välillä mm. siitä mistä liukumien kertymä johtuu ja miten työaika saadaaan pysymään sovittujen liukumaraajojen puitteissa.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työajan ylitysten kertymää vähennetään työntekijälle annettavalla paikallisella vapaa-ajalla. Työnantajan on työntekijän sitä pyytäessä pyrittävä antamaan vapaa-aika kokonaisina työpäivinä.

11. Työaikamääräyksistä poikkeaminen

Paikallisesti sopia

Paikallisesti sopia voidaan poiketa työehtosopimuksen 8 §:n ja työ sopimuksen määräyksistä työaika koskien. Osapuolten on kuitenkin kaikissa tapauksissa noudatettava ehdottomia työaikalain koskevia säännöksiä.

Järjestelyä suunniteltaessa tulee keskustella järjestelyn tarpeesta, hyödyistä yritykselle ja osapuolten työaikatarpeista sekä sopia toteutustavasta ja korvauksesta. Jos paikallisesti sovitaan työajan sijoittamisesta arkipyhälle, ei arkipyhän ajalta makseta sunnuntaityökorotusta, ellei toisin sovita. Paikallisesti sovitavan järjestelyn tarkoituksena on edistää työaikatarkoituksia, joilla tuetaan yrityksen tuottavuutta ja kilpailukykyä sekä työntekijöiden yksilöllisten työaikatarpeiden huomioon ottamista.

Työnantajan osoituksella, ellei paikallista sopimusta

Mikäli paikallisesti sopien ei saada toteutettua työajan sijoittamista, voi työnantaja työehtosopimuksen 8 §:n ja työ sopimuksen estämättä ja niissä sovitun lisäksi osoittaa kullekin työntekijälle kalenterivuoden aikana säännöllistä työaikaa enintään 16 tuntia. Työtä osoitetaan perustellun tuotannollisen tarpeen edellyttämässä tilanteissa ja tällöin otetaan huomioon työntekijän henkilökohtaiset työaikatarpeet. Työtä osoitetaan ensisijaisesti työvuoron alkuun tai loppuun enintään 2 tuntia kerrallaan. Työaikaa ei voida osoittaa arkipyhäpäiville eikä arkipyhäviikon lauantaille, ellei erikseen paikallisesti sovita. Jos arkipyhä otetaan paikallisesti sopien työpäiväksi, kyseisenä arkipyhänä työskennellään ilman eri suostumusta eikä sen aikana tehdystä työstä makseta sunnuntaityökorotusta.

Lisätyltä säännölliseltä työajalta maksetaan kuukausipalkan lisäksi peruspalkka. Työtuntijärjestelmän muutoksesta ilmoitetaan asianomaisille työntekijöille viikkoa ennen muutoksen toimeenpanoa. Työntekijällä on asiallisista ja painavista henkilökohtaisista syistä mahdollisuus tapauskohtaisesti kieltäytyä tämän kappaleen mukaisista työaikamuutoksista.

Osaamisen vahvistaminen

Kun työnantajalla on tarvetta varmistaa työntekijän tulevan osaamisen taso, työntekijälle voidaan tarjota työnantajan tarpeiden mukaista ja työntekijän osaamista kehittävää koulutusta. Työnantaja voi osoittaa työntekijälle säännöllisen vuosittaisen työajan lisäksi työn suorittamisen kannalta tarpeellista lisä-, täydennys-, laitteisto-, työhyvinvointi- tai turvallisuuskoulutusta tai tuottavuuden, tehokkuuden ja laadun parantamiseksi työpaikalla tai työnantajan osoittamassa paikassa järjestettäviä kehittämistilaisuuksia enintään 8 tuntia kalenterivuodessa. Koulutusta tai kehittämistilaisuutta osoitettaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon työntekijän henkilökohtaiset työaikatarpeet.

Tämä aika on säännöllistä työaikaa, joka voidaan teettää työehtosopimuksessa sovitun säännöllisen vuosittaisen työajan lisäksi. Koulutuksen tai kehittämistilaisuuden ajalta maksetaan peruspalkan mukainen korvaus. Koulutus tai kehittämistilaisuus voidaan toteuttaa myös kokonaisena päivänä. Koulutusta tai kehittämistilaisuutta ei voida sijoittaa arkipyhäpäiville.

12. Tämän pykälän määräyksistä voidaan poiketa työehtosopimuksen 23 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella seuraavasti:
- säännöllisen vuorokautisen ja viikoittaisen työajan enimmäispituudesta (8 §:n 2 kohta)
  - työvuorokauden alkamisesta (8 §:n 3 kohta)
  - vuorokautisen työajan lepoajasta (ruokailutauko) ja virvoketauoista (8 §:n 5 ja 6 kohta)
  - keskimääräisestä työajasta sovittaessa säännöllisen vuorokautisen ja viikoittaisen työajan enimmäispituudesta sekä työajan tasoittumisjakson pituudesta (8 §:n 9 kohta)
  - liukuvan työajan enimmäismääristä (8 §:n 10 kohta), kuitenkin niin, että saldokertymä on enintään +120 tuntia
  - säännöllisen työajan pidennyksen toteuttamistapa (8 §:n 11 kohta).

9 § Säännöllinen työaika vuorotyössä

1. Keskeytyvä kaksivuorotyö

Säännöllinen työaika on enintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja enintään 48 tuntia viikossa siten, että viikoittainen työaika enintään kahdeksan viikon pituisena ajanjaksona tasoittuu keskimäärin 37,5 tuntiin.

2. Keskeytymätön kaksivuorotyö

Keskeytymättömällä kaksivuorotyöllä tarkoitetaan työtä, jota tehdään kahdeksassa vuorossa yhteensä 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa. Keskeytymättömän kaksivuorotyön ehdoista ja siirtymisestä keskeytymättömään kaksivuorotyöhön sovitaan paikallisesti.

Soveltamisohje:

Osapuolet sopivat, ettei yllä mainittu kirjaus vaikuta ennen 01.12.2021 yrityksessä käytössä olleisiin keskeytymätöntä kaksivuorotyötä koskeviin työaikajärjestelmiin.

3. Keskeytyvä kolmivuorotyö

Säännöllinen työaika on enintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja enintään 48 tuntia viikossa siten, että viikoittainen työaika enintään kahdeksan viikon pituisena ajanjaksona tasoittuu 37 tuntiin.

4. Keskeytymätön kolmivuorotyö

Keskeytymättömällä kolmivuorotyöllä tarkoitetaan työtä, jota tehdään kolmessa vuorossa yhteensä 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa. Keskeytymättömän kolmivuorotyön ehdoista ja siirtymisestä keskeytymättömään kolmivuorotyöhön sovitaan paikallisesti.

Määräykset koskien keskeytyvää kaksi- ja kolmivuorotyötä

5. Työviikko alkaa maanantaina.
6. Lauantait ja sunnuntait ovat lähtökohtaisesti vapaapäiviä. Jos yrityksen toiminta jatkuu myös viikonloppuna, vapaa voidaan antaa muunakin viikonpäivänä, kunhan vapaata on keskimäärin 2 päivää viikossa, ja ne annetaan mahdollisuuksien mukaan peräkkäisinä päivinä.
7. Säännöllinen työaika arkipyhäviikolla lyhentyy arkipyhän työaikaa vastaavalla tuntimäärällä.
8. Työajan tasaaminen 1 ja 2 kohdissa mainittuihin viikoittaisiin työaikoihin tapahtuu antamalla työntekijälle vapaata. Nämä tasausvapaat on annettava täysinä vuoroina, mikäli paikallisesti ei toisin sovita. Tasausvapaan ajalta maksetaan vuorotyölisä keskimääräisenä.
9. Milloin työ on järjestetty säännöllisesti vaihtuviin seitsemää tuntia pitempiin vuoroihin, työntekijälle annetaan puolen tunnin pituinen työaikaan luettava lepoaika.
10. Vuorotyötä varten laaditaan ennakolta työntekijöitä kuullen työtuntijärjestelmä, josta on tiedotettava työntekijöille vähintään kuukautta ennen jakson alkua. Siitä voidaan poiketa tilapäisesti, milloin se yrityksen toiminnan kannalta on välttämätöntä. Muutoksesta on, mikäli mahdollista, ilmoitettava viikkoa aikaisemmin. Työvuoron muutoksesta aiheutuvan vapaapäivän muutos korvataan yksinkertaisella tuntipalkalla, ellei siitä ole ilmoitettu vähintään viikkoa ennen.
11. Työaikamuotoa vaihdettaessa sekä työntekijän työsuhteen päättyessä sovitaan ansaittujen mutta pitämättä jääneiden vapaiden korvaamisesta joko vastaavalla vapaa-ajalla tai rahakorvauksella.
12. Säännöllisen työajan pidentämisessä sovelletaan 8 §:n 11 kohdan määräyksiä.
13. Tämän pykälän määräyksistä voidaan poiketa työehtosopimuksen 23 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella seuraavasti:
  - a. säännöllisen vuorokautisen ja viikoittaisen työajan enimmäispituudesta sekä työajan tasoitumisjakson pituudesta (9 §:n 1, 2, ja 3 kohdat)
  - b. työvuorokauden ja työviikon alkamisesta (9 §:n 5 kohta)
  - c. tasausvapaiden antamisesta muutoinkin kuin täysinä vuoroina (9 §:n 8 kohta)
  - d. vuorokautisen työajan lepoajasta (ruokailutauko, 9 §:n 9 kohta)
  - e. työtuntijärjestelmän muutoksesta sekä työaikamuodon vaihtumisesta tai työsuhteen päättymisen johdosta pitämättä jääneiden vapaiden korvaamisesta (9 §: 9 ja 10 kohdat).

10 § Vuorolisät vuorotyössä

1. Ilta- ja yövuorossa suoritetusta työstä maksetaan säännöllisen työajan tunneilta ilta- ja yövuorolisää.

Iltavuorolisä 1.5.2025 alkaen €/tunti	
kuukausipalkka alle 2295	4,88
kuukausipalkka yli 2295	5,11

Iltavuorolisä 1.3.2026 alkaen €/tunti	
kuukausipalkka alle 2362	5,02
kuukausipalkka yli 2362	5,26

Iltavuorolisä 1.3.2027 alkaen €/tunti	
kuukausipalkka alle 2419	5,14
kuukausipalkka yli 2419	5,39

2. Yövuorolisä on kaksi kertaa iltavuorolisän suuruinen, ellei paikallisesti toisin sovita.
3. Vuorotyössä olevalle työntekijälle maksetaan ylityön ajalta ylityökorvauksella korottamaton vuorotyölisä sen vuoron mukaan, jonka aikana ylityö tehdään.

11 § Ilta- ja yötyölisä

1. Milloin työ ei ole vuorotyötä tai ylityötä, ja työntekijä joutuu tekemään sitä kello 18 ja 22 välillä, katsotaan tällainen työ iltatyöksi sekä 22 ja 06 välillä tehty työ yötyöksi.
2. Iltatyössä maksetaan samansuuruinen lisä kuin vuorotyön iltavuorossa ja yötyössä samansuuruinen lisä kuin yövuorossa.
3. Ilta- ja yötyölisästä voidaan sopia paikallisesti toisin.
4. Yötyötä voidaan teettää työaikalain 8§:n säännöksiä noudattaen tai paikallisesti sopimalla.

12 § Lisä-, yli- ja sunnuntaityö

1. Lisätyötä on työ, jota työnantajan aloitteesta ja työntekijän suostumuksella tehdään sovitun säännöllisen työajan ja pisimmän lainmukaisen säännöllisen työajan (8 h päivässä ja 40 h viikossa) välisenä aikana.

Lisätyö voi siten tulla kysymykseen vain niiden työntekijöiden osalta, joiden sovitettu säännöllinen työaika on alle 8 h päivässä ja 40 h viikossa.

2. Lisätyöstä maksetaan yksinkertainen tuntipalkka jokaiselta tehdyltä työtunnilta. Jos lisätyötä tehdään työehtosopimuksen tarkoittaman säännöllisen enimmäistyöajan (7,5 h päivässä ja 37,5 h viikossa) ja pisimmän lainmukaisen säännöllisen työajan (8 h päivässä ja 40 h viikossa) välisenä aikana, maksetaan siitä 50 %:lla korotettu palkka.
3. Ylityötä on työ, jota työnantajan aloitteesta ja työntekijän suostumuksella tehdään yli lainmukaisen säännöllisen työajan enimmäismäärien (8 h päivässä ja 40 h viikossa).
4. Vuorokautisesta ylityöstä maksetaan kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.
5. Viikoittaisesta ylityöstä maksetaan kahdeksalta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.
6. Sunnuntaina, kirkollisena juhlapäivänä, vapunpäivänä ja itsenäisyyspäivänä sekä kello 17 jälkeen uudenvuoden aattona tehdystä ylityöstä maksetaan työaikalain 33 §:n mukainen yksinkertaisen tuntipalkan suuruinen sunnuntaillisä kaikilta kyseisenä päivänä tehdyiltä tunneilta, ellei 8 §:n 11 kohdan tai 9 §:n 12 kohdan työajan pidentämisestä muuta johdu. Mikäli työ on samalla lisä- tai ylityötä, maksetaan siitä lisäksi korotettu palkka edellä olevien 2, 4 ja 5 kohtien mukaisesti.

Arkipyhiksi keskeytyvissä työaikamuodoissa voidaan paikallisesti sopia tiistaiksi, keskiviikoksi tai torstaiksi osuvan kirkollisen juhlapäivän (uudenvuodenpäivä, loppiainen, helatorstai, joulupäivä, tapaninpäivä) osalta sunnuntaityökorotuksen maksamisesta tai sen suuruudesta toisin.

Työnantaja ja työntekijä voivat paikallisen sopimuksen perusteella sopia säännöllisen työajan siirron kustannusneutraalisti työtuntijärjestelmän mukaiselle vapaapäivälle.

Esimerkki:

Työpaikalla sovitaan paikallisesti, että helatorstailta ei makseta sunnuntaityökorvausta. Työnantaja ja työntekijä sopivat tämän jälkeen, että työntekijä tulee helatorstaina tekemään tavanomaisen työpäivän ja pitää sitä vastaavan vapaapäivän perjantaina. Arkipyhäviikon säännöllinen viikoittainen työaika pysyy samana ja osapuolet ovat sopineet vapaapäivän siirtämisestä torstailta perjantailla kustannusneutraalisti.

7. Jos työntekijän suorittama työ jatkuu työvuorokauden vaihteen yli, katsotaan työ lisä- ja ylityökorvausta laskettaessa edellisen työvuorokauden työksi siihen asti, kunnes työntekijän säännöllinen työaika normaalisti alkaa. Näitä tunteja ei tällöin oteta huomioon jälkimmäisen työvuorokauden säännöllistä työaikaa laskettaessa.
8. Työntekijän suostumuksella voidaan lisä-, yli- ja sunnuntaityö korvata vastaavana korotettuna vapaa-aikana. Vapaa-aika on annettava kahden kuukauden kuluessa työn suorittamisesta, mikäli työntekijä sitä vaatii.

Mikäli sunnuntaityökorotuksesta on sovittu toisin kohdan 6 mukaisesti, annetaan mahdollista korvausta vastaava vapaa sovitusasi.

9. Työajan enimmäismäärän seurantajakso on 6 kuukautta. Teknisistä tai työn järjestämistä koskevista syistä työajan enimmäismäärän seurantajaksoksi voidaan paikallisesti sopia enintään 12 kuukautta.

136 Viikkolepo

1. Työaika on järjestettävä siten, että työntekijä saa kerran kalenteriviikossa 35 tuntia kestäväen keskeytymättömän lepoajan, joka on, mikäli mahdollista, sijoitettava sunnuntain yhteyteen. Viikkolepo voidaan järjestää keskimäärin 35 tunniksi 14 vuorokauden ajanjakson aikana. Viikkolevon tulee olla kuitenkin vähintään 24 tuntia viikossa.
2. Jos työntekijää tarvitaan tilapäisesti työhön hänen vapaa-aikanaan yrityksessä, työntekijälle on korvattava saamatta jäänyt viikkovapaa lyhentämällä hänen säännöllistä työaikaansa työhön viikkolevon aikana käytetyllä tuntimäärällä. Työaikaa on lyhennettävä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työn tekemisestä, jollei toisin sovita. Työntekijän suostumuksella saamatta jäänyt viikkolepo voidaan korvata myös yksinkertaisella tuntipalkalla työhön käytetyltä ajalta.
3. Viikkolepo voidaan antaa työviikkojen vaihteessa sellaisena yhtäjaksoisena aikana, joka sijoittuu osaksi edelliseen ja osaksi jälkimmäiseen työviikkoon edellyttäen, että enin osa viikkolevosta sijoittuu sille viikolle, jonka viikkolevosta on kysymys.

14 § Varallaolo, puhelinsoittokorvaus ja hälytystyö

Varallaolosta, puhelinsoittokorvauksesta ja hälytystyöstä sovitaan paikallisesti. Korvauksista ja menettelytavoista voidaan tehdä myös paikallinen kokonaisratkaisu.

1. Varallaolo

Ellei varallaolokorvauksesta ole sovittu paikallisesti, maksetaan työntekijälle 40 % tuntiansion mukaisesta palkasta.

Pöytäkirjamerkintä:

Osapuolet sopivat, ettei yllä mainittu kirjaus vaikuta ennen 01.12.2021 yrityksessä käytössä olleisiin varallaoloa koskeviin paikallisiin sopimuksiin.

- 1.1. Varallaoloaika pyritään järjestämään yhdenjaksoiseksi, eikä sitä lueta työaikaan.
- 1.2. Varallaoloaika keskeytyy työntekijän ryhdyttyä kutsun saatuaan työhön.
- 1.3. Varallaolokorvaus maksetaan vähintään neljältä varallaolotunnilta.

2. Puhelinsoittokorvaus

2.1. Muuna kuin työntekijän varallaolo- tai työaikana tapahtuvasta puhelusta, jolla työntekijä antaa puhelimitse toimintaohjeita tai määräyksiä työsuorituksessa, suoritetaan työntekijälle korvauksena yksinkertainen tuntipalkka yhdeltä tunnilta.

Soveltamisohje:

Työnantajan ja työntekijän on suositeltavaa käydä keskustelu niistä periaatteista, jotka koskevat työajan tai varallaolon ulkopuolella tapahtuviin puheluihin vastaamista sekä puhelinsoittokorvauksen maksamisen edellytyksenä olevien toimintaohjeitten luonnetta.

- 2.2. Kello 21.00 ja kello 06.00 välisenä aikana sekä sunnuntaisin, kirkollisena juhlapäivänä, itsenäisyyspäivänä ja vapunpäivänä tapahtuneesta soitosta suoritetaan korvauksena yksinkertainen tuntipalkka kahdelta tunnilta.
- 2.3. Puhelinsoittokorvauksesta voidaan paikallisesti sopia toisin.

3. Hälytystyö

Hälytystyötä tehdään hälytyskutsun perusteella, jolloin työntekijä poistuttuaan työpaikalta joutuu tulemaan työhön säännöllisen työaikansa ulkopuolella.

- 3.1 Hälytystyöstä maksetaan vähintään tunnin palkka ja hälytysrahaa seuraavasti:
- a) Jos kutsu on annettu säännöllisen työajan jälkeen tai työntekijän vapaa-päivänä mutta ennen kello 21.00, maksetaan 2 tunnin palkkaa vastaava hälytysraha.
- b) Jos kutsu on annettu kello 21.00 ja kello 06.00 välisenä aikana, maksetaan 3 tunnin palkkaa vastaava hälytysraha.
- 3.2 Mikäli työ edellä b) kohdassa mainitussa tapauksessa on vuorokautista ylityötä, on hälytystyönä tehdyn työn ylityökorvaus heti 100 %.
4. **Matkustusaika varallaolo- ja hälytystyössä**
Matkustusaika rinnastetaan varallaolossa ja hälytystyössä työaikaan, ellei paikallisesti muuta sovita.

5 Matkustusmääräykset

15 § Matkakustannukset ja päivärahat sekä työmatkakorvaus

1. **Yleisiä määräyksiä**
- 1.1. Työntekijä on velvollinen suorittamaan työtehtävien edellyttämät matkat. Tämän pykälän matkakustannusten korvaamista koskevia määräyksiä (kohdat 1–6) sovelletaan myös työnantajan määräämiin koulutusmatkoihin. Matka on suoritettava tarkoituksenmukaisella tavalla siten, ettei matkaan kulu aikaa eikä siitä aiheudu kustannuksia enemmän kuin tehtävien hoitaminen välttämättömästi vaatii.
- 1.2. Matka katsotaan alkaneeksi, kun työntekijä lähtee matkalle työpaikalta, tai erikseen sovittaessa kotoaan ennen säännöllisen työajan alkamista, ja päätyneeksi silloin, kun työntekijä palaa työpaikalleen, ellei hän säännöllisen työajan päätyttyä palaa suoraan kotiin, jolloin matka katsotaan tällöin päätyneeksi. Päivärahaan oikeuttavat vuorokaudet lasketaan matkan alkamisesta matkan päättymiseen. Määräykset matka-ajan palkasta eivät vaikuta matkustamisvuorokausien laskemiseen.
- 1.3. Työnantaja korvaa kaikki tarpeelliset työmatkasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset, joihin luetaan esimerkiksi majoituskustannukset, matkalippujen hinnat, matkatavarakustannukset sekä milloin matka tapahtuu yön aikana, makuulippujen hinnat.

Matkasta aiheutuvien kustannusten korvaaminen sekä muut matkaan liittyvät yksityiskohdat tulee tarvittaessa yhteisesti selvittää ennen matkalle lähtöä.

2. Päiväraha

Päiväraha maksetaan, kun työntekijän työntekemissaikka on yleisesti käytetyn kulkutien mukaisesti mitaten yli 40 kilometrin etäisyydellä työntekijän vakituisesta työpaikasta tai asunnosta, riippuen siitä kummasta matka tehdään. Lisäksi työntekemissaikan on oltava vähintään 15 kilometrin etäisyydellä sekä työntekijän vakituisesta työpaikasta että asunnosta. Päivärahaa maksetaan kultakin matkavuorokaudelta seuraavasti:

1. Kokopäiväraha suoritetaan, kun työmatka on kestänyt yli 10 tuntia.
2. Osapäiväraha maksetaan, kun työmatka on kestänyt yli 6 mutta enintään 10 tuntia.
3. Täyden matkavuorokauden jatkeena olevasta vajaavuorokaudesta maksetaan osapäiväraha, kun ylitys on vähintään 2 ja enintään 6 tuntia, ja kokopäiväraha, kun ylitys on yli 6 tuntia.

Päiväraha on määrältään se, jonka verohallitus vuosittain verovapaaksi vahvistaa.

3. Aterikorvaus

Milloin työmatkalta ei makseta päivärahaa, eikä työntekijällä ole tavallisuudesta poikkeavasti mahdollisuutta työn vuoksi aterioita työnantajan ruokalassa tai asunnossaan, eikä työntekemissaikan läheisyydessä ole samantasoista ruokailumahdollisuutta kuin työntekijän työpaikalla, maksetaan työntekijälle aterikorvaus.

Aterikorvaus on määrältään se, jonka verohallitus vuosittain verovapaaksi vahvistaa.

4. Yöpymiskustannukset

Yöpymiskustannukset korvataan maksamalla joko majoittumiskustannukset tai yömatkaraha seuraavasti:

Ellei työntekijälle ole järjestetty majoittumismahdollisuutta, työnantaja korvaa työmatkan aikaiset majoittumiskustannukset hyväksymänsä selvityksen mukaisesti.

Yömatkaraha maksetaan sellaiselta päivärahaan oikeuttavalta matkavuorokaudelta, jona työntekijälle ei ole järjestetty ilmaista majoitusta tai hän ei ole saanut majoittumiskorvausta tai matkan ajaksi makuupaikkaa. Yömatkarahaa ei kuitenkaan makseta, jos työntekijä on perusteettomasti jättänyt käyttämättä hyväkseen työnantajan varaaman ja ilmoittaman majoittumismahdollisuuden.

Yömatkaraha on määrältään se, jonka verohallitus vuosittain verovapaaksi vahvistaa.

5. Korvaus oman auton käytöstä

Jos oman auton käytöstä on sovittu, maksetaan siitä korvaus, jonka suuruus on se, jonka verohallitus vuosittain verovapaaksi vahvistaa.

Milloin työntekijä joutuu tulemaan hälytystyöhön tai ylityöhön tai poistumaan hälytystyöstä tai ylityöstä sellaisena vuorokauden aikana, jona säännölliset kulkuyhteydet puuttuvat, tai jos hänet kutsutaan hälytystyöhön niin kiireellisesti, että työpaikalle on mahdoton ehtiä yleisellä kulkuneuvolla, suoritetaan työntekijälle matkakorvaus, tai jos hän on käyttänyt omaa ajoneuvoaan, korvaus oman ajoneuvon käyttämisestä.

6. Toisin sopiminen

Työmatkoista aiheutuvien kustannusten ja korvausten maksamisesta voidaan paikallisesti sopia toisin. Toisin sopiminen on mahdollista työehtosopimuksen paikallista sopimista koskevan 23 §:n mukaisesti.

Kaikki ennen 1.11.2013 voimassa olleet yrityksessä sovellettavat matkakustannusten korvauskäytännöt jäävät voimaan, ellei niistä sovita tämän pykälän mukaisesti toisin.

7. Matka-ajan korvaaminen

Jos työntekijä matkustaa työnantajan määräyksestä työtuntijärjestelmän mukaisena vapaa-aikanaan, maksetaan matkustamiseen käytetyltä ajalta korvauksena peruspalkka, kuitenkin enintään 8 tunnilta työpäivänä ja 16 tunnilta vapaapäivänä. Matka-aikaan luetaan täydet puolet tunnit. Matka-aikaa ei lueta työajaksi. Tämä etuus voidaan toteuttaa myös siten, että paikallisesti sovitaan erillisestä kiinteästä kuukausikorvauksesta.

Jos työnantaja kustantaa työntekijälle makuupaikan, ei kello 21-07 väliseltä ajalta makseta korvausta matkustamiseen käytetyltä ajalta.

Laskettaessa säännöllisen viikkotyöajan täyttymistä viikkoylityön laskemisen perusteeksi otetaan huomioon myös matkustamiseen käytetyt tunnit työtuntijärjestelmän mukaisen vuorokautisen säännöllisen työajan enimmäismäärään saakka sellaisina matkustamispäivinä, jolloin säännöllinen vuorokautinen työaika ei muuten täyty. Näitä tunteja ei kuitenkaan lueta varsinaisiksi työtunneiksi.

Vapaa-aikana matkustamista ei työntekijälle korvata, jos

- a) vapaa-aikana tapahtuvan matkustamisen korvaaminen on otettu huomioon työsuhteen ehdoissa ja tämä on todettu työntekijän kanssa työsuhteen tehtäessä tai myöhemmin esimerkiksi tehtävän vaativuuden muutoin edellyttämää palkkaa korkeammalla palkalla tai

- b) työntekijällä on itsenäinen mahdollisuus päättää työajan sijoittelusta eivätkä työtehtävät määritä, milloin työntekijä aloittaa taikka lopettaa matkustamisen.

Soveltamisohje:

Työnantajan on kiinnitettävä erityisesti huomiota siihen, millä tavoin matkustamisen korvaaminen huomioidaan työsuhteen ehdoissa matkustamisen määrän muuttuessa merkittävästi työsuhteen aikana.

Jos työpaikalla syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä kohtien a) ja b) soveltamisesta tai tulkinnasta, noudatetaan niiden käsittelyssä osapuolten välisen työehtosopimuksen ja luottamusmiessopimuksen neuvottelujärjestystä koskevia määräyksiä. Työnantajan on tällöin annettava selvitys niistä periaatteista, joilla matkustaminen vapaa-aikana on huomioitu.

Vapaa-aikana tapahtuvan matkustamisen korvaamista koskevaa määräystä ei sovelleta ulkomaanmatkoihin eikä koulutustilaisuuksiin osallistumiseen.

Matka-ajan korvaamisesta voidaan työmatkojen osalta paikallisesti sopia toisin. Paikallisesti voidaan myös sopia erillisestä kiinteästä kuukausikorvauksesta. Ennen sopimuksesta neuvottelemista on tarkoituksenmukaista selvittää vapaa-aikana tapahtuvan matkustamisen, mukaan lukien ulkomaille suuntautuva matkustaminen, laajuus ja vaikutukset sekä mahdolliset korvauskäytännöt. Toisin sopiminen on mahdollista työehtosopimuksen 23 §:n mukaisesti. Paikallisesta sopimuksesta tulee antaa riittävää informaatiota työntekijöille ja näiden esihenkilöille.

6 Poissaolot ja sosiaaliset määräykset

16 § Työntekijän sairastuminen

1. Edellytykset

Sairausajalta työnantaja maksaa työntekijälle palkkaa jos:

- työntekijä on sairastumisen tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä työsuhteen mukaista työtä ja
- työntekijä ei ole aiheuttanut työkyvyttömyyttä tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

2. Ilmoitusvelvollisuus ja lääkärintodistus

Työntekijän on viipymättä ilmoitettava poissaolosta ja jos mahdollista sen keston. Työntekijän on vaadittaessa esitettävä työkyvyttömyydestä lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys.

Työnantajan nimetessä lääkärin suorittaa työnantaja lääkärintodistuksen hankkimiskustannukset.

3. Palkanmaksu

Palkka maksetaan kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä työsuhteen alettua seuraavasti:

- alle 3 vuotta, neljän viikon ajalta,
- 3 vuotta, mutta alle 5 vuotta, viiden viikon,
- 5 vuotta, mutta alle 10 vuotta, kuuden viikon,
- vähintään 10 vuotta, kahdeksan viikon ajalta

Mikäli työsuhde on kestänyt alle yhden kuukauden, määräytyy työnantajan sairausajan palkanmaksuvelvollisuus työsopimuslain mukaan.

Työntekijän sairastuessa samaan sairauteen 30 kalenteripäivän kuluessa työhön paluusta maksetaan sairausajan palkkaa seuraavasti:

- Poissaolojaksot lasketaan yhteen ja niiltä maksetaan palkka kuin kyseessä olisi yksi sairastumisjakso.
- Palkka maksetaan kuitenkin sairausvakuutuslain karenssiajalta eli sairastumispäivältä sen ollessa työpäivä.

4. Työnantaja voi toteuttaa sairausajan palkan maksamisen joko

- siten, että sairausvakuutuslain karenssipäiviltä maksetaan täysi palkka ja tämän jälkeisiltä työpäiviltä päiväpalkan ja sairausvakuutuslain perusteella suoritettavan päivärahan erotus tai
- siten, että työnantaja maksaa palkan työntekijälle, jolloin työnantaja hakee itselleen sairausvakuutuskorvauksen.

5. Jos sairausvakuutuslain tarkoittamaa päivärahaa ei työntekijästä johtuvasta syystä makseta tai jos se maksetaan lakisääteistä pienempänä, vähenee työnantajan palkanmaksuvelvollisuus maksamatta jääneellä määrällä.

6. Sairausajan palkasta vähennetään samasta työkyvyttömyydestä ja samalta ajanjaksolta saatu päiväraha tai siihen rinnastettava korvaus, joka maksetaan lain perusteella työnantajan osaksi tai kokonaan kustantaman vakuutuksen perusteella tai työnantajan kannatusmaksua saavasta sairausvakuutuslainsäädännöstä.

17 § Perhevapaat

1. Siirtymäsäännös

Tätä määräystä sovelletaan 3.3.2023 alkaen työntekijään, jonka oikeus raskaus- ja vanhempainrahaan määräytyy Kelan päätöksen mukaan 1.8.2022 voimaan tulleiden sairausvakuutuslain säännösten perusteella.

2. Raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

Työntekijän oikeus raskaus- ja vanhempainvapaaseen määräytyy työsopimuslain ja sairausvakuutuslain mukaan.

Synnyttävälle vanhemmalle, jonka työsuhde on yhdenjaksoisesti jatkunut vähintään viisi kuukautta ennen laskettua synnytysaikaa, maksetaan yhdenjaksoisen raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta kuukausipalkka luontoisetuineen ilman lisiä yhteensä enintään 70 arkipäivältä.

Ei-synnyttävälle vanhemmalle, jonka työsuhde on yhdenjaksoisesti jatkunut vähintään viisi kuukautta ennen laskettua synnytysaikaa, maksetaan hänen vanhempainvapaansa ajalta kuukausipalkka luontoisetuineen ilman lisiä enintään vanhempainvapaan ensimmäiseltä 30 arkipäivältä.

Ei-synnyttävällä vanhemmalla tarkoitetaan sairausvakuutuslain 9 luvun 5 §:n 1–3 momenteissa tarkoitettuja ei-synnyttänyttä vanhempaa, joka on lapsen huoltaja, lapsen vanhemmuuden tunnustanutta henkilöä sekä muun kuin aviopuolison lapsen adoptoinutta henkilöä.

Adoptiovanhemman oikeus palkkaan koskee lasta, joka ei ole täyttänyt 10 vuotta. Palkan edellytyksenä oleva työsuhteen yhdenjaksoinen kesto lasketaan adoptiolapsen hoitoonottopäivästä ja perheen sisäisen adoption kyseessä olle- en ennen vanhemmaksi vahvistamispäivää.

3. Työnantajan oikeus päivärahoihin

Siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut työntekijälle edellä määrätyn raskaus- tai vanhempainvapaan palkan, työnantaja on oikeutettu nostamaan itselleen palautuksena työntekijälle lain tai sopimuksen perusteella tulevan päivä- rahan tai siihen verrattavan korvauksen taikka saamaan sen määrän takaisin työntekijältä, ei kuitenkaan enempää kuin maksamansa määrä.

18 § Lääkärintarkastukset

1. Työnantajan velvollisuudesta järjestää työterveyshuolto säädetään työterveyshuoltolaissa. Lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi vuorotyössä oleville järjestetään kerran vuodessa mahdollisuus terveystarkastukseen.

2. Palkanmaksun edellytykset

Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä seuraavissa tapauksissa, edellyttäen että tarkastukset ja tutkimukset on järjestetty työajan tarpeetonta menetystä välttämällä ja ettei tarkastuksia ole voitu hoitaa työajan ulkopuolella ja että niistä on ilmoitettu etukäteen työnantajalle.

2.1 Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä siltä ajalta, kun

- työntekijä käy sairauden toteamiseksi välttämättömässä lääkärintarkastuksessa tai tarkastukseen liittyvässä lääkärin määräämässä laboratorio- ja röntgentutkimuksessa.
- työntekijä on edellä mainitun sairauden toteamiseksi lääkärin määräämän tutkimustoimenpiteen takia työkyvytön.
- työntekijä on sairauksien vuoksi otettu sairaalaan tarkkailtavaksi tai tutkittavaksi.

2.2 Aikaisemmin todetun sairauden tapauksessa palkkaa ei vähennetä

- kun työntekijän on ollut tarpeen hakeutua lääkärintarkastukseen sairauden olennaisen pahentumisen vuoksi.
- kun krooninen sairaus edellyttää lääkärin tarkastusta ja kysymyksessä on ao. erikoislääkärin suorittama tarkastus hoidon määrittämiseksi.
- kun työntekijä käy hoidon määrittämiseksi tarpeellisen ao. erikoisalan lääkärin tarkastuksessa, jossa annetaan määräys apuvälineen (esim. silmälasien) hankkimiseksi.
- kun työntekijä käy muussa aikaisemmin todetun sairauden hoidon määrittämiseksi tarpeellisessa lääkärintarkastuksessa, jos palvelua ei ole saatavissa työajan ulkopuolella
- syöpäsairauden edellyttämän hoitotoimenpiteen aiheuttamalta työkyvyttömyysajalta.

2.3 Äkillisen hammassairauden vaatiman hoitotoimenpiteen ajalta palkkaa ei vähennetä, jos

- hammassairaus aiheuttaa työkyvyttömyyden ja
- hammassairaus vaatii hoitoa samana päivänä tai saman työvuoron aikana ja
- hammaslääkärin antama todistus osoittaa työkyvyttömyyden ja hoidon kiireellisyyden.

2.4 Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä siltä ajalta, kun raskaana olevan työntekijän käy synnytystä edeltävissä lääketieteellisissä tutkimuksissa.

2.5 Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä siltä ajalta, kun työntekijän käy

- lakisääteistä työterveyshuoltoa koskevan valtioneuvoston päätöksen tarkoittamissa ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan hyväksytyissä tarkastuksissa.
- nuorten työntekijäin suojelusta annettuun lakiin liittyvissä tutkimuksissa.

Työnantaja maksaa työntekijälle välttämättömät matkakustannukset lakisääteisiin tutkimuksiin tai jälkitarkastuksiin sekä päivärahan, jos ne tehdään muulla paikkakunnalla. Tarkastuksen tapahtuessa työntekijän vapaa-aikana maksetaan hänelle ylimääräisistä kuluista summa, joka vastaa sairausvakuutuslain mukaista vähimmäispäivärahaa.

19 § Tilapäinen poissaolo

Sairaus

1. Työntekijälle pyritään järjestämään mahdollisuus lyhyeen tilapäiseen palkatomaan poissaoloon perheessä sattuneen äkillisen sairaustapauksen vuoksi. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja vähennetä.
2. Alle 10-vuotiaan lapsen taikka alle 18-vuotiaan vammaisen lapsen sairastuessa äkillisesti maksetaan huoltajalle palkkaa sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti sellaisen enintään 4 työpäivän poissaolon ajalta, joka on välttämätön lapsen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi.

Palkanmaksun edellytys muulle kuin yksihuoltajalle on se, että molemmat samassa taloudessa asuvat huoltajat ovat ansiotyössä tai toinen on opiskelija eikä toisella huoltajista ole ansiotyönsä ja työaikansa tai kodin ulkopuolella tapahtuvan tutkintoon johtavan opiskelun vuoksi mahdollisuutta järjestää hoitoa tai itse hoitaa lasta.

Poissaolosta on annettava työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukainen selvitys. Samoin on esitettävä selvitys toisen huoltajan esteestä hoitaa lasta. Edellä olevan poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja vähennetä.

Kuolema ja hautajaiset

3. Työntekijälle pyritään järjestämään mahdollisuus lyhyeen tilapäiseen poissaoloon, joka johtuu lähiomaisen kuolemasta ja hautajaisista. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja eikä ansioita vähennetä.

Soveltamisohje

Lyhyestä tilapäisestä poissaolosta sovitaan työntekijän ja työnantajan välillä ottaen huomioon olosuhteet ja tarvittava matka-aika.

Lähiomaisella tarkoitetaan puolisoa, omia ja puolison vanhempia, isovanhempia, lapsia ja sisarusia.

Vihkiäiset ja merkkipäivät

4. Työntekijä saa palkallisen vapaapäivän työntekijän työpäivänä pidettäviä omia vihkiäisiään varten.
5. Työntekijä, jonka työsuhde on jatkunut vähintään vuoden, saa täyttäessään 50, 60 ja 70 vuotta palkallisen vapaapäivän, jonka pitämisen ajankohdasta sovi-taan.

Muuttopäivä

6. Jos työntekijä muuttaa asuntoaan, saa hän palkallisen vapaapäivän, mikäli muuttopäivä sattuu hänen työpäiväkseen. Palkalliseen muuttopäivään työnte-kijällä on oikeus enintään kerran kahdentoista peräkkäisen kuukauden aikana.

Kutsunta ja kertausharjoitukset

7. Asevelvollisen työntekijän osallistuminen asevelvollisten kutsuntatilaisuuteen ei aiheuta hänen ansionsa alenemista.
8. Jos työntekijä osallistuu reservin kertausharjoituksiin tai siviilipalveluissa tarkoitettuun täydennyspalvelukseen, maksetaan hänelle palkan ja reserviläis-palkan tai täydennyspalveluspalkan erotus osallistumispäiviltä.

Soveltamisohje:

Palkan ja täydennyspalveluspalkan erotuksen maksaminen koskee tilanteita, joissa työntekijä suorittaa täydennyspalveluksen siirtyessään reservistä siviilipalvelukseen.

Yhteiskunnallinen toiminta

9. Työntekijälle maksetaan palkan ja ansionmenetyksen korvauksen erotus hänen osallistuessaan työaikana kunnanvaltuuston- tai hallituksen taikka lakisääteis-ten vaalien vaalilautakunnan tai -toimikunnan työskentelyyn. Työntekijän vuo-silomaetuja ei vähennetä sen vuoksi, että kokoukset pidetään työaikana.
10. Työntekijän palkka- ja vuosilomaetuja ei vähennetä, jos hän osallistuu valittuna edustajana Akavan, YTN:n ja sen valtakunnallisten jäsenjärjestöjen sekä Tieto-ala ry:n liitto-, edustajisto- tai vuosikokoukseen, tai mainittujen järjestöjen hal-lituksen tai sen asettaman toimikunnan kokouksiin.

7 Vuosiloma ja lomarahaha

20 § Vuosiloma

1. Työntekijän vuosiloma määräytyy vuosilomalain mukaan.
2. Vuosilomapalkka maksetaan työntekijälle tämän säännöllisenä palkanmaksupäivänä, ellei paikallisesti toisin sovita.

Soveltamisohje:

Vuosilomapalkasta maksetaan kunkin palkanmaksupäivän yhteydessä se osa, joka sijoittuu palkanmaksun perusteena olevalle palkkajaksolle.

3. Työntekijällä on mahdollisuus säästää osa vuosilomastaan pidettäväksi myöhempänä ajankohtana (säästövapaa) vuosilomalain mukaisesti. Paikallisesti voidaan lisäksi sopia lomarahavapaan ja muiden yrityskohtaisten vapaapäivien sisällyttämisestä säästövaapaaseen.
4. Työnantaja järjestää työntekijän niin halutessa ennen lomakauden alkua työsuhteeseen tulleelle työntekijälle mahdollisuuden saada mahdollisen palkallisen vuosiloman lisäksi palkatonta vapaata työstä siten, että palkallinen ja palkaton loma ovat yhteensä vähintään kaksi viikkoa.

21 § Lomarahaha

1. Työntekijälle maksetaan lomarahana 50 % hänen lakisääteisen vuosilomansa palkasta vuosilomapalkan maksamisen yhteydessä, ellei maksuajankohdasta paikallisesti toisin sovita.
2. Vuosiloman ollessa jaettu maksetaan lomarahaha kutakin loman osaa ennen maksettavan vuosilomapalkan yhteydessä, ellei paikallisesti toisin sovita.
3. Lomarahahan saamisen edellytyksenä on, että työntekijä aloittaa vuosilomansa ilmoitettuna tai sovittuna ajankohtana.
4. Mikäli työnantaja irtisanoo työntekijän muista kuin työntekijästä johtuvista syistä siten, että työsuhde päättyy lomakautena, maksetaan lomarahaha siitä lomakorvauksesta, joka määräytyy jo päättyneen lomanmääräytymisvuoden perusteella.
5. Eläkkeelle siirtyvälle työntekijälle maksetaan lomarahaha työntekijän vuosilomapalkasta ja -korvauksesta.

6. Lomarahaa maksetaan asevelvollisuuttaan suorittamaan lähtevälle työntekijälle työhön paluun jälkeen.
7. Mikäli yhteisesti luottamusmiehen ja työnantajan välillä todetaan, että yrityksessä ovat sen taloudellisen tilanteen vuoksi työsopimuslain 7 luvun 3 §:n mukaiset irtisanomisperusteet, voidaan sopia lomarahan kokonaan tai osittain maksamatta jättämisestä. Tällainen sopimus voidaan tehdä vain yhdeksi lomavuodeksi kerrallaan. Sopimuksen yhteydessä työnantajan tulee selvittää lomarahan maksamatta jättämisestä aiheutuvan kustannussäästön käyttöperiaatteet.
8. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia vuosittain kirjallisesti lomarahan pitämisestä vastaavana palkallisena vapaana. Tällöin 24 arkipäivän (neljän viikon) vuosiloman täyttää lomarahaa vastaa 12 arkipäivän (kahden viikon) lomarahavapaa. Lomarahavapaa annetaan työntekijälle työnantajan määräämänä ajankohtana, elleivät osapuolet sovi vapaan pitämisestä. Lomarahavapaan ajalta työntekijä ansaitsee vuosilomaa.

8 Muut määräykset

22 § Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu

1. Luottamusmiehestä, luottamusmiehen asemasta ja tehtävistä, luottamusmiehen työsuhteturvasta ja luottamusmiehelle maksettavasta korvauksesta on sovittu luottamusmiessopimuksella (liite 2).
2. Työsuojeluvaltuutetulla on työsopimuslain 7 luvun 10 §:n mukainen irtisanomis- ja lomautussuoja.
3. Työsuojeluvaltuutettua ei saa valtuutetun tehtäviensä hoitamisen takia erottaa työstä eikä sen vuoksi siirtää alemmipalkkaiseen tai vähempiarvoiseen työhön kuin missä hän oli valituksi tullessa. Työsuojeluvaltuutetun mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää valtuutetun tehtävien takia.
4. Varsinaisen työn vaikeuttaessa työsuojeluvaltuutetun tehtävien hoitamista on hänelle järjestettävä muuta työtä ottaen huomioon yrityksen tai sen osan olosuhteet sekä valtuutetun ammattitaito. Tällainen järjestely ei saa aiheuttaa ansioiden alentumista.
5. Varavaltuutetun hoitaessa työsuojeluvaltuutetun tehtäviä hänellä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin työsuojeluvaltuutetulla.

6. Työsuojeluvaltuutetulle, jonka työsopimus on päätetty tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on maksettava hyvityssakkojen sijasta korvausta työsopimuslain mukaisesti.
7. Työsuojeluvaltuutetun osallistumisesta koulutukseen on sovittu liittojen välillä voimassa olevassa koulutus sopimuksessa (liite 3).
8. Työsuojeluvaltuutettujen korvaukset ovat seuraavat:

Edustettujen työntekijöiden lukumäärä	Korvaus 1.5.2025 alkaen €/kk
20-100	43
101-400	72
yli 400	83

Edustettujen työntekijöiden lukumäärä	Korvaus 1.3.2026 alkaen €/kk
20-100	44
101-400	74
yli 400	85

Edustettujen työntekijöiden lukumäärä	Korvaus 1.3.2027 alkaen €/kk
20-100	45
101-400	76
yli 400	87

23 § Paikallinen sopiminen

1. Tämän työehtosopimuksen määräyksistä on mahdollista sopia toisin tämän pykälän mukaisesti. Näin tehtyä sopimusta pidetään paikallisena sopimuksena.
2. Paikallisella sopimuksella voidaan sopia työehtosopimuksen asettamissa rajoissa toisin niistä tämän työehtosopimuksen kohdista, joiden osalta on mainittu paikallisesta sopimisesta.
3. Paikallisesta sopimuksesta voivat neuvotella tätä työehtosopimusta noudattava työnantaja ja/tai tämän edustaja ja luottamusmies tai rekisteröity yritys-kohtainen työntekijöiden yhdistys tai, jos luottamusmiestä ei ole valittu, niin työntekijät.
4. Paikallisen sopimuksen tekemisestä päättävät ja sopijapuolina ovat tätä työehtosopimusta noudattava työnantaja tai tämän valtuuttama edustaja ja luottamusmies tai rekisteröity yritys-kohtainen työntekijöiden yhdistys tai, jos luot-

tamusmiestä ei ole valittu, niin työntekijät. Lisäksi työehtosopimusosapuolet voivat sopia paikallisista poikkeuksista työehtosopimukseen.

5. Paikallinen sopimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on käytävä ilmi, ketä sopimus koskee, mistä työehtosopimuksen kohdasta on sovittu ja mitä. Sopimus voi olla määräaikainen tai voimassa toistaiseksi. Jälkimmäisessä tapauksessa sopimus on irtisanottavissa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, ellei ole sovittu lyhemmästä irtisanomisajasta. Mikäli sovittu järjestely on sidottu tiettyyn ajanjaksoon, järjestely jatkuu kuitenkin sen loppuun.
6. Paikallinen sopimus tulee voimaan sopimuksessa sovittuna ajankohtana.
7. Paikallisen sopimuksen tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan kuten työehtosopimuksen erimielisyydet.

24 § Neuvottelujärjestys

1. Työehtosopimuksen soveltamista tai tulkintaa tai rikkomista koskeva erimielisyys ratkaistaan noudattaen alla esitettyä neuvottelujärjestystä.
2. Erimielisyydet tulee ensisijaisesti ratkaista työpaikalla käytävin neuvotteluiin.
3. Työn suorittamista ja sen teknillistä järjestelyä koskeissa kysymyksissä tulee työntekijän kääntyä välittömästi työnjohton puoleen.
4. Palkkausta ja muita työsuhteen ehtoja koskevat erimielisyydet on selvitettävä paikallisesti työnantajan tai tämän edustajan ja luottamusmiehen tai työntekijän itsensä välillä.
5. Työehtosopimuksen tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan työnantajan tai tämän edustajan ja luottamusmiehen välillä, jos yrityksessä on valittu luottamusmies.
6. Paikalliset neuvottelut on syytä aloittaa ja käydä ilman aiheetonta viivytystä. Neuvottelut on aloitettava viimeistään viikon kuluessa neuvotteluesityksen tekemisestä.
7. Paikallisissa neuvotteluissa on laadittava pöytäkirja, jos jompikumpi osapuolista sitä pyytää. Pöytäkirjaa ei kuitenkaan tarvitse laatia siitä asiasta, josta laaditaan kohdan 8 mukainen erimielisyysmuistio. Pöytäkirja tehdään ja allekirjoitetaan kahtena kappaleena, joista annetaan yksi kummallekin osapuolelle.
8. Ellei syntyneitä erimielisyyttä saada ratkaistuksi yrityksessä paikallisissa neuvotteluissa, voidaan asia jommankumman paikallisen osapuolen vaatimuksesta siirtää liittojen ratkaistavaksi. Tällöin osapuolet laativat ensi tilassa yhteisen erimielisyysmuistion, johon kirjataan mitä erimielisyys koskee sekä kumman-

kin osapuolen perustellut näkemykset asiassa. Liitot suosittelevat liittojen yhteisesti laatiman mallipohjan käyttämistä erimielisyysmuistiotä laadittaessa. Muistio laaditaan kahtena kappaleena, yksi kumpaakin liittoa varten. Luottamusmies ja työnantajan edustaja allekirjoittavat yhteisen muistion. Osapuolet toimittavat muistion liittoihin. Mikäli neuvotteluosapuoli ei kohtuullisessa ajassa osallistu yhteisen erimielisyysmuistion laatimiseen, voi toinen osapuoli yksin siirtää asian liittojen ratkaistavaksi.

9. Työehtosopimusta koskevat erimielisyydet, joista on tämän neuvottelujärjestyksen mukaisesti neuvoteltu liittojen kesken pääsemättä yksimielisyyteen, voidaan jättää työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

25 § Jatkuvan vuoropuhelun kehittäminen

Paikallisesti voidaan sopia, että yhteistoimintalain (1333/2021) 2 luvun mukainen jatkuva vuoropuhelu toteutetaan yhteisesti samaan yritysyhmään kuuluvien yritysten osalta.

26 § Jäsenmaksun periminen

1. Mikäli työntekijä antaa siihen valtuuden, perii työnantaja allekirjoittaneiden työntekijäjärjestöjen jäsenmaksut työntekijän palkanmaksun yhteydessä ja antaa työntekijälle vuoden päättyessä verotusta varten todistuksen pidätetystä summasta.
2. Työnantaja suorittaa kertyneet jäsenmaksut ilmoitetun työntekijäjärjestön pankkitilille annettujen ohjeiden mukaisesti.

27 § Ryhmähenkivakuutus

Työnantaja kustantaa työntekijöille ryhmähenkivakuutuksen.

28 § Kokoontuminen työpaikoilla

YTN:n jäsenjärjestöjen ja Tietoala ry:n rekisteröidyllä alayhdistyksellä ja sen työpaikkaosastolla tai vastaavalla on mahdollisuus työnantajan osoittamassa paikassa työajan ulkopuolella järjestää kokouksia työpaikan työsuhteasioista seuraavin edellytyksin:

1. Kokouksen pidosta sovitaan etukäteen työnantajan kanssa.
  2. Työntekijäliiton ja sen yhdistysten ilmoituksia saadaan kiinnittää työpaikan ilmoitustaululle.
- Järjestäjillä on oikeus kutsua kokoukseen liiton edustajia.

29 § Voimassa olevat edut

Mikäli työntekijä on ollut oikeutettu saamaan parempia etuja (kuten lyhyempää työaika), kuin tässä sopimuksessa on määrätty annettavaksi tai kyseiset edut ovat kokonaan jääneet tässä sopimuksessa määrittelemättä, jäävät ne edelleen voimaan, ellei muuta sovita tämän sopimuksen 23 §:n mukaisessa järjestyksessä liikkeen luovutuksen tapahduttua tai ellei kyseinen paikallinen järjestely johda työntekijälle vähintään yhtä edulliseen lopputulokseen

30 § Työrauhavelvollisuus

Työtaistelutoimenpiteet, jotka kohdistuvat tähän sopimukseen tai sen yksittäiseen määräykseen, ovat kielletty.

31 § Sopimuksen voimassaoloaika

Tämä sopimus on voimassa 8.4.2025 alkaen ja 30.11.2027 saakka ja jatkuu senkin jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kahta kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

Osapuolet tarkastelevat vuoden 2026 elokuun aikana sopimuksen tavoitteiden toteutumista sekä arvioitavissa olevia talouden ja työllisuuden näkymiä teknologiateollisuudessa. Arvioinnin perusteella kummallakin osapuolella on mahdollisuus irtisanoa työehtosopimus päättymään 30.11.2026. Irtisanomista koskeva ilmoitus on kirjallisesti toimitettava viimeistään 30.9.2026 toiselle sopijaosapuolelle sekä tiedoksi valtakunnansovittelijalle.

Helsingissä 8. päivänä huhtikuuta 2025

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY
Jarkko Ruohoniemi

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY
Samu Salo Minna Anttonen

TIETOALA RY
Jyrki Kopperi Mika Thynell

Liite 1

Pöytäkirja paikallisesta sopimisesta poikkeustilanteissa

- 1 §** Allekirjoittaneet järjestöt ovat yhtä mieltä siitä, että järjestöjen allekirjoittaman työehto- ja palkkasopimuksen palkka- tai muista taloudellisia etuuksia koskevista vähimmäisehdoista voidaan paikallisesti sopia poikkeavasti siten kuin tässä sopimuksessa on sovittu.
- 2 §** Tämän pöytäkirjan mukainen sopimus voidaan tehdä yritystä tai sen osaa koskien ja sopijapuolina ovat työehtosopimukseen sidottu työnantaja ja luottamusmies, tai tämän puuttuessa työntekijät tai rekisteröity yrityskohtainen työntekijöiden yhdistys.
- 3 §** Edellä 1 §:ssä tarkoitetun sopimuksen tekemisen edellytyksenä on työsopimuslain 7 luvun 3 §:n mukaisen tuotannollisen, taloudellisen tai toiminnan uudelleen järjestelyyn liittyvän irtisanomisperusteen olemassaolo. Neuvoteltaessa tässä pöytäkirjassa tarkoitetusta sopimuksesta noudattaa työnantaja neuvottelussa tarvittavien tietojen antamisessa yhteistoimintalakia. Tarvitessa osapuolet voivat käyttää hyväksi asiantuntijoita
- 4 §** Pöytäkirjan mukainen sopimus tehdään määräajaksi ja enintään vuodeksi.
- 5 §** Tämän pöytäkirjan mukainen paikallinen sopimus edellyttää, että siitä annetaan tieto työehtosopimusosapuolille. Sopimus voidaan alistaa työehtosopimusosapuolten tarkistettavaksi.
- 6 §** Muuten noudatetaan, mitä paikallisesta sopimisesta on työehtosopimusosapuolten välillä sovittu.

Helsingissä 3. päivänä tammikuuta 2022

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY

TIETOALA RY

Liite 2

Luottamusmiessopimus

1 § Sopimuksen soveltamisala

Tämä sopimus koskee Teknologiateollisuuden työnantajat ry:n jäseniä sekä niiden palveluksessa olevia työntekijöitä.

2 § Luottamusmies

1. Luottamusmiehellä tarkoitetaan tässä sopimuksessa työntekijöiden tämän työehtosopimuksen mukaisesti valitsemaa luottamusmiestä.
2. Yritykseen luottamusmiehen valitsevat yrityksen palveluksessa olevat työehtosopimuksen piiriin kuuluvat allekirjoittaneihin työntekijäjärjestöihin tai näiden jäsenjärjestöihin järjestäytyneet työntekijät.
3. Työntekijät voivat valita toimipistekohtaisen luottamusmiehen sellaiseen itsenäiseen yksikköön, jossa on työnantajaedustaja, joka määrää työsuhteen ehdot ja ottaa ja erottaa työntekijöitä. Ennen valintaa asia käydään läpi työnantajan edustajan kanssa.
4. Milloin se paikallisen yhteistoiminnan, neuvottelutoiminnan ja luottamusmiestäjärjestelmän kannalta on tarkoituksenmukaista, voidaan paikallisesti sopia, että suureen tai alueellisesti hajautettuun yritykseen voidaan valita tämän sopimuksen tarkoittamia useampia luottamusmiehiä yrityksen itsenäisiin alueellisiin tai toiminnallisiin yksiköihin. Mikäli yrityksessä on järjestetty luottamusmiehille vuotuisia luottamusmieskokouksia, jatketaan entistä käytäntöä.
5. Mikäli yrityksessä on useita luottamusmiehiä, voidaan valita pääluottamusmies.
6. Luottamusmiehelle voidaan valita varaluottamusmies, joka luottamusmiehen estyneenä ollessa toimii hänen sijaisenaan ja jolla on tänä aikana luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet.
7. Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen yrityksen palveluksessa oleva työntekijä, joka kuuluu työehtosopimuksen soveltamispiiriin ja on allekirjoittaneiden työntekijäjärjestöjen tai näiden jäsenjärjestöjen jäsen sekä perehtynyt työpaikan olosuhteisiin.
8. Yrityksen tai sen toimintayksikön toiminnan olennaisesti supistuuessa, laajentuessa tai liikkeen luovutuksen, sulautumisen, yhtiöittämisen tai niihin verrattavan olennaisen muutoksen vuoksi saatetaan luottamusmiesorgani-

saatio tämän sopimuksen periaatteiden mukaisesti vastaamaan muuttunutta tilannetta. Työnantajan edustaja ja luottamusmies käyvät yhdessä läpi, mikä on luottamusmiehen asema uudistuneessa organisaatiossa. Luottamusmies säilyttää asemansa liikkeen luovutuksessa, jos liike tai sen osa säilyttää itsenäisyytensä.

3 § Luottamusmiehen valitseminen

1. Luottamusmiehen vaali voidaan suorittaa työpaikalla ja tällöin kaikille allekirjoittaneihin työntekijäjärjestöihin tai näiden jäsenjärjestöihin kuuluville työntekijöille on varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalin järjestäminen ja toimittaminen eivät kuitenkaan saa häiritä työntekoa. Työpaikalla järjestettävien vaalien vaalijaosta ja vaalipaikoista on sovittava työnantajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista. Vaalin toimittamisesta huolehtivat lähinnä luottamusmies tai hänen estyneenä ollessaan mahdollinen varaluottamusmies. Vaali voidaan myös järjestää sähköisenä äänestyksenä. Vaalien toimittamiseen näiltä kulunut välttämätön aika luetaan luottamusmiestehtäviin käytetyksi ajaksi.
2. Luottamusmiesvaalin järjestelyistä vastaavat työntekijät ilmoittavat luottamusmiesvaalin järjestämisestä samalla ilmoituksella molemmille allekirjoittaneille työntekijäjärjestöille ja työnantajalle kun vaalia aletaan suunnitella, kuitenkin viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista.
3. Luottamusmies ja mahdollisesti valittu varaluottamusmies saavat tämän sopimuksen tarkoittaman luottamusmies- tai varaluottamusmiesaseman, kun työpaikkaosasto tai työehtosopimusosapuolena oleva järjestö on kirjallisesti ilmoittanut työnantajalle valituksi tulleen luottamusmiehen nimen. Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen eroamisesta on ilmoitettava työnantajalle kirjallisesti.

4 § Yhteistyö- ja tavoitekeskustelu

Työpaikoilla tulee keskustella säännöllisesti neuvottelujärjestelmän tavoitteista ja toimivuudesta. Keskustelu tulee käydä ensimmäisen kerran kahden kuukauden kuluessa uuden luottamusmiehen toimikauden alkamisesta ja sen jälkeen vuosittain. Keskustelun osapuolina ovat luottamusmies ja työnantajan edustaja. Keskustelussa annetaan molemminpuolista palautetta, jonka pohjalta yhteistyötä pyritään edelleen parantamaan. Lisäksi mietitään yhdessä, mitä tavoitteita neuvottelujärjestelmälle ja luottamusmiestoiminnalle asetetaan sekä miten yhteistyön kehittymistä seurataan. Keskustelussa käydään läpi myös luottamusmiehelle 7 §:n mukaisesti annettavien tietojen toimittamisen ajankohdat. Samalla suunnitellaan luottamusmiestehtävään liittyvän koulutuksen tarve, aikataulut ja tavoitteet.

5 § Luottamusmiehen työsuhde

1. Ellei tästä sopimuksesta muuta johdu, luottamusmies on työsuhteessaan työnantajaansa samassa asemassa kuin muutkin työntekijät. Luottamusmies on velvollinen henkilökohtaisesti noudattamaan yleisiä työehtoja, työaikoja, työnjohdon määräyksiä sekä työpaikan järjestysmääräyksiä.
2. Luottamusmiehen mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää luottamusmiestehtävän takia.

Luottamusmiehen ja päälluottamusmiehen ansiokehityksen tulee vastata yrityksen yleistä ansiokehitystä.

Jälkisuojan aikana luottamusmiehelle järjestetään työn ohella sellaista jatko- tai täydenniskoulutusta, jolla mahdollistetaan luottamusmiehen palaaminen entisiin tai vaativuudeltaan vastaaviin tehtäviin.

3. Luottamusmiehenä toimivaa työntekijää ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää huonompipalkkaiseen työhön, kuin missä hän oli luottamusmieheksi valituksi tullessaan. Häntä ei saa myöskään siirtää vähempiarvoiseen työhön, jos työnantaja voi tarjota hänelle muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Luottamusmiestehtävän takia häntä ei saa erottaa työstä.
4. Jos yrityksen työvoimaa vähennetään tai lomautetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, on noudatettava sellaista järjestystä, että luottamusmies joutuu viimeksi tällaisen toimenpiteen kohteeksi. Jos luottamusmiehelle ei voida tarjota hänen ammattiaan tai pätevyyttään vastaavaa työtä, tästä määräyksestä voidaan poiketa. Jos luottamusmies katsoo, että hänet on irtisanottu tai lomautettu vastoin edellä olevia määräyksiä, hänellä on oikeus vaatia asian selvittämistä järjestöjen välillä.
5. Luottamusmiehen työsuostimusta ei voida irtisanoa luottamusmiehestä johdustavasta syystä ilman työsuostimusslain 7 luvun 10 §:n 1 momentin edellyttämää työntekijöiden enemmistön suostumusta, joka selvitetään työehtosopimuksen allekirjoittaneiden liittojen toimesta.
6. Luottamusmiehen työsuhdetta ei saa purkaa työsuostimusslain 8 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla sillä perusteella, että hän on rikkonut työsuostimusslain 3 luvun 1 §:ään sisältyviä järjestysmääräyksiä.
7. Luottamusmiehen työsuostimuksen purkuperusteita arvioitaessa luottamusmiestä ei saa asettaa huonompaan asemaan muihin työntekijöihin nähden.
8. Edellä olevia työsuohdeturvaa koskevia määräyksiä sovelletaan myös luottamusmiesehdokkaaseen, jonka työpaikkaosasto tai työehtosopimusosapuolena oleva työntekijäjärjestö on kirjallisesti ilmoittanut työnantajalle (*ehdokassuoja*). Ehdokassuoja alkaa aikaisintaan kaksi kuukautta ennen valittavana olevan luot-

tamusmiehen toimikauden alkua ja päättyy muun kuin valituksi tulleen osalta vaalituloksen tultua todetuksi.

9. Työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä sovelletaan pääluottamusmiehenä tai yrityksen luottamusmiehenä toimineeseen työntekijään kuusi kuukautta hänen luottamusmiestehtävänsä päättymisen jälkeen (*jälkisuojaja*).
10. Työsuhteen irtisanomisesta ilmoitetaan luottamusmiehelle vähintään kuukautta ennen työehtosopimuksen mukaisen irtisanomisajan alkamista. Luottamusmiehelle annettuun ilmoitukseen työsuhteen päättymisestä merkitään irtisanomisen syy. Työnantaja ilmoittaa tällaisessa tilanteessa luottamusmieheseman päättymisestä varaluottamusmiehelle, tai sellaisen puuttuessa työpaikkaosastolle, tai sellaisen puuttuessa molemmille allekirjoittaneille työntekijäjärjestöille.
11. Jos luottamusmiehen työ sopimus on lakkautettu tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena luottamusmiehelle vähintään kuuden ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä samojen perusteiden mukaan kuin työ sopimuslain 12 luvun 2 §:ssä on säädetty. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että luottamusmiehen tässä sopimuksessa tarkoitettuja oikeuksia on loukattu. Jos tuomioistuimien harkitsee, että edellytykset työsuhteen jatkamiselle tai jo päättyneen työsuhteen palauttamiselle ovat olemassa, eikä työsuhdetta siitä huolimatta jatketa, on tämä otettava erityisen painavana syynä huomioon korvauksen suuruutta määrättäessä.
12. Jos erimielisyys koskee tämän sopimuksen tarkoittaman luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja liittojen väliset neuvottelut lisäksi käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun lakkauttamisen peruste on riitautettu.
13. Luottamusmiestä ei tämän tehtävän vuoksi saa painostaa eikä erottaa työstä.
14. Luottamusmiehen työsuhdeturvaa koskevat määräykset koskevat myös varaluottamusmiestä.

6.6 Luottamusmiehen tehtävät

1. Luottamusmiehen tehtävänä on osaltaan toimia yrityksen ja henkilöstön välisen neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.
2. Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on toimia asianomaiseen työehtosopimukseen sidottujen työntekijöiden edustajana. Luottamusmies edustaa työehtosopimuksen tulkintaa koskevista kysymyksistä kaikkia työntekijöitä silloin, kun ne koskevat kaikkia työehtosopimuksen piirissä olevia työntekijöitä tai osaa heistä ryhmänä.

Luottamusmiehen tehtäviin kuuluu esimerkiksi seuraavia asioita (listaus ei ole tyhjentävä):

- Kaikkien työntekijöiden kollektiivinen edustaminen työehtosopimuksen tulkintaa, soveltamista ja paikallista sopimista koskevissa asioissa.
- Kaikkien työntekijöiden kollektiivinen edustaminen yhteistoimintalain määrittelemissä asioissa.
- Työpaikan yhteistoiminnan kehittäminen yhdessä työnantajan kanssa.
- Työehtosopimukseen sidottujen järjestäytyneiden työntekijöiden edustaminen ja avustaminen näiden työsuhteasioissa.

7 § Luottamusmiehen oikeus saada tietoja

1. Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijöiden palkasta tai muista työsuhteeseen liittyvistä asioista, on luottamusmiehelle annettava kaikki erimielisyyden kohteena olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.
2. Työnantaja antaa luottamusmiehelle kirjallisesti tai muulla sovitavalla tavalla seuraavat yrityksen työntekijöitä koskevat tiedot:

Seuraavat tiedot annetaan kerran vuodessa:

- Listaus työntekijöistä (suku- ja etunimi, tehtäväryhmä, vaativuustaso, työsuhteen alkamisaika).
- Kunkin tehtäväryhmän ja vaativuustason keskipalkka, jos tehtäväryhmässä ja vaativuustasossa on vähintään viisi henkilöä.

Soveltamisohje:

Mikäli työpaikalla on käytössä muu palkkausjärjestelmä kuin työehtosopimuksen mukainen tehtäväryhmäjärjestelmä, annetaan sen osalta luottamusmiehelle vastaavat tiedot.

Seuraavat tiedot annetaan kaksi kertaa vuodessa:

- Yrityksen koko- ja osa-aikatyöntekijöiden lukumäärät. Tämä koskee myös puolen vuoden aikana työssä olleita erikseen työhön kutsuttavia tai muuta tilapäistä henkilöstöä.

Seuraavat tiedot annetaan neljä kertaa vuodessa:

- Nimi, tehtäväryhmä, vaativuustaso ja palvelukseen tuloaika uusista työntekijöistä sekä tieto irtisanotuista ja lomautetuista työntekijöistä. Määräaikaisten työsuhteiden osalta ilmoitetaan työsuhteen sovittu kestoaika.
3. Jos yrityksessä on käytössä keskimääräisen työajan järjestelmä, luottamusmiehelle on annettava tämän pyynnöstä kirjallisesti tieto järjestelmän piirissä ole-

vien työntekijöiden määrästä ja tasoittamatta jääneiden työtuntien määrästä tasoittumisjaksoittain.

Valmistellessaan tai aikoessaan muuttaa työajan tasoittumisjärjestelmää työnantajan on varattava luottamusmiehelle, tai jollei tällaista ole valittu, työntekijöille tilaisuus esittää mielipiteensä. Luottamusmiehelle on ilmoitettava työtuntijärjestelmän muutoksesta ennen muutoksen toimeenpanoa.

4. Luottamusmiehelle annetaan hänen pyynnöstään selvitys siitä, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä kerätään.
5. Luottamusmiehelle annetaan tieto työntekijälle annetusta varoituksesta, jollei työntekijä ole sitä erikseen nimenomaisesti kieltänyt.
6. Luottamusmiehellä on sama oikeus kuin lainsäädännön tarkoittamalla luottamusmiehellä perehtyä hätä- ja sunnuntaityöstä, ylityöstä ja niistä maksetuista korotetusta palkasta laadittuun luetteloon.
7. Mikäli yrityksessä on edellä 2 §:n perusteella valittu useampia luottamusmiehiä, sovitaan työnantajan ja luottamusmiesten kesken niistä periaatteista, millä tiedot eri luottamusmiesten kesken jaetaan. Pääluottamusmiehellä on kuitenkin oikeus kaikkiin tietoihin.
8. Luottamusmiehen on pidettävä edellä olevan perusteella tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

8 § Luottamusmiehelle myönnettävä vapautus työstä

1. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää riittävästi aikaa luottamusmiestehtävien hoitamiseen keskimäärin seuraavasti:

Työntekijöiden lukumäärä	Vapautusaika, % työajasta
alle 100	10 %
101–300	20 %
301–600	30 %
yli 600	40 %

Työstä vapautuksen toteuttamisesta voidaan sopia tarkemmin yrityskohtaisesti.

Pääluottamusmiehen ajankäytöstä sovitaan paikallisesti.

Jos luottamusmiehen toimialue kattaa useita toimipisteitä alueellisesti hajautetussa yrityksessä, tulee kiinnittää erityistä huomiota luottamusmiehen vapautuksen määrään siten, että luottamusmiestehtävät voidaan asianmukai-

sesti hoitaa. Työstä vapautuksen toteuttamisesta voidaan sopia tarkemmin yri-
tyskohtaisesti yllä esitetystä taulukosta poikkeavasti.

Soveltamisohje:

Liitot suosittelevat, että luottamusmiehen ajankäyttöä tarkastellaan keskimääräisesti pidemmällä ajanjaksolla, esimerkiksi 6 kuukauden tarkastelujaksoittain.

2. Työnantajan ja luottamusmiehen välillä sovitaan siitä, annetaanko työstä va-
pautus tilapäisenä vai säännöllisesti toistuvana. Tällöin tulee ottaa huomioon
yrityksen toiminnalliset edellytykset sekä se, että luottamusmiestehtävät voi-
daan asianmukaisesti hoitaa. Tarvittaessa hoidetaan työjärjestelyt tätä silmäl-
lä pitäen (esim. määräämällä sijainen).

9 § Luottamusmieskorvaus ja ansionmenetyksen korvaaminen

1. Luottamusmiehelle maksetaan korvausta luottamusmiestehtävän hoitamisesta seuraavasti:

Työntekijöiden lukumäärä	Korvaus 1.5.2025 alkaen €/kk
5–100	83
101–300	144
301–600	199
yli 600	233

Työntekijöiden lukumäärä	Korvaus 1.3.2026 alkaen €/kk
5–100	85
101–300	148
301–600	205
yli 600	240

Työntekijöiden lukumäärä	Korvaus 1.3.2027 alkaen €/kk
5–100	87
101–300	152
301–600	210
yli 600	246

Päáluottamusmiehen korvauksista sovitaan erikseen.

2. Luottamusmieskorvausta ei makseta luottamusmiehen ollessa vuosiloman, sairauden tai niihin verrattavan syyn vuoksi estynyt hoitamasta tehtäviään. Tarvemmin asiasta voidaan sopia paikallisesti.
3. Työnantaja korvaa sen ansion, jonka luottamusmies menettää työaikana joko paikallisissa neuvotteluissa työnantajan edustajan kanssa tai toimiessaan muissa työnantajan kanssa sovituisissa tehtävissä.
4. Jos luottamusmies suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan näin menetetyistä ajasta ylityökorvaus tai sovitaan paikallisesti muunlaisesta lisäkorvauksesta.

Tarvittaessa työehtosopimusosapuolet voivat sopia korvauksen perusteista ja määrästä.

5. Jos luottamusmies työnantajan kanssa sovittujen tehtävien hoitamista varten tämän määräyksestä joutuu matkustamaan, suoritetaan hänelle matkakustannusten korvausta yrityksessä sovellettavan järjestelmän mukaisesti.

10 § Luottamusmiehen säilytys- ja toimistotilat

Luottamusmiehellä on oikeus saada säilytystilaa tehtävässään tarvittaville asiakirjoille ja toimistovälineille. Yrityskohtaisella ja alueellisen toimintayksikön luottamusmiehellä on oikeus tarvittaessa käyttää korvausta luottamusmiestehtävien hoitamiseen luottamusmiehen käyttöön luovutettavissa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa, mikäli sellaista on työnantajan hallinnassa. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää työnantajan käytössä olevia tavanomaisia toimistovälineitä (mm. sähköpostia) luottamusmiestehtävien hoitamiseen.

11 § Luottamusmiesten koulutus

1. Liitot pitävät suotavana, että luottamusmiehelle mahdollisuuksien mukaan varataan tilaisuus osallistua koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään hänen pätevyyttään luottamusmiestehtävien hoitamisessa.
2. Koulutukseen osallistumisesta on sovittu liittojen välillä voimassa olevassa koulutussopimuksessa (liite 3).

12 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä sopimus tulee voimaan 8.4.2025 alkaen työehtosopimuksen osana.
2. Liiton, joka haluaa muuttaa tätä sopimusta, on jätettävä toiselle osapuolelle kirjallinen muutosehdotus, jonka jälkeen asia otetaan käsiteltäväksi liittojen välisissä neuvotteluissa.

Helsingissä 8. päivänä huhtikuuta 2025

*TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY
Jarkko Ruohoniemi*

*YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY
Samu Salo* *Minna Anttonen*

*TIETOALA RY
Jyrki Kopperi* *Mika Thynell*

Liite 3

Koulutussopimus

1 § Koulutustyöryhmä

Sopimuksen tarkoittaman ammattiyhdistyskoulutuksen toimeenpanoa varten on koulutustyöryhmä, johon kumpikin osapuoli nimeävät kaksi edustajaa.

Koulutustyöryhmä hyväksyy kurssit kalenterivuodeksi kerrallaan. Kursseja voidaan tarpeen vaatiessa hyväksyä myös kesken kalenterivuoden.

Koulutustyöryhmälle annetaan ennen kurssin hyväksymispäätöstä selvitys kurssin opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta, kohderyhmästä, osallistujista ja muista koulutustyöryhmän mahdollisesti pyytämistä tiedoista. Kurssin hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve. Hyväksymällään kurssilla koulutustyöryhmällä on mahdollisuus seurata opetusta.

Liitot tiedottavat koulutustyöryhmän seuraavalle vuodelle hyväksymät kurssit viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua.

2 § Ammatillinen jatko-, täydennys- ja uudelleenkoulutus

Työnantaja varaa tarvittaessa työntekijälle mahdollisuuden vuosittain osallistua koulutukseen, joka mahdollistaa hänen ammattitaitonsa ylläpitämisen ja kehittämisen. Työntekijän koulutustarve voidaan todeta esimerkiksi työnantajan ja työntekijän välisessä kehityskeskustelussa.

Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai lähettäessä työntekijän hänen ammattiinsa liittyviin koulutustilaisuuksiin, korvataan koulutuksen aiheuttamat kustannukset ja säännöllisen työajan ansionmenetys. Jos koulutus tapahtuu työajan ulkopuolella, käytettyä aikaa ei lueta työajaksi, mutta työntekijälle korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset.

3 § Yhteinen koulutus

Työpaikan yhteisen koulutuksen tarkoituksena on mm. yhteistoiminta-, työsuojelu-, työterveyshuolto- ja tasa-arvolainsäädännön toteutumisen edistäminen työpaikoilla. Yhteinen koulutus annetaan ja sovitaan työpaikkakohtaisesti yhteistyöelimessä tai, ellei sellaista ole, työnantajan ja luottamusmiehen (tai tämän puuttuessa työntekijöiden) kesken.

Työsuojelun yhteistoiminnan peruskurssit ja työsuojeluyhteistyön kannalta tarpeelliset erikoiskurssit ovat tässä tarkoitettua yhteistä koulutusta.

Koulutukseen osallistuminen korvataan kuten 2 §:n mukainen koulutus.

4 § Ammattiyhdistyskoulutus

1. Työsuhteen säilyminen ja ilmoitusajat

Työntekijälle annetaan työsuhteen katkeamatta tilaisuus osallistua koulutus-työryhmässä hyväksytylle enintään kuukauden kestävälle kurssille, mikäli koulutuksen tarve on yhteisesti työnantajan ja kurssille hakeutuvan työntekijän välillä todettu ja kurssille osallistuminen voi tapahtua tuottamatta yritykselle tuntuva haittaa.

Kielteisessä tapauksessa luottamusmiehelle ilmoitetaan viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, minkä vuoksi vapaan antaminen tuottaisi tuntuva haittaa.

Ilmoitus aikomuksesta osallistua kurssille on tehtävä mahdollisimman varhain. Milloin kurssi kestää enintään yhden viikon, ilmoitus on annettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua sekä milloin on kysymys pitemmästä kurssista, vähintään kuusi viikkoa ennen kurssin alkua.

Työsuojelukoulutus pyritään suuntaamaan erityisesti työsuojeluvaltuutettuihin.

2. Korvaukset

Luottamusmies, varaluottamusmies, työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelutoimikunnan jäsen saavat osallistua edellisessä kappaleessa mainituille, koulutus-työryhmän hyväksymille kurssille ilman, että heidän palkkaansa vähennetään. Luottamusmiehen osalta ansionmenetystä ei kuitenkaan korvata kuukautta pitemmältä ajalta eikä muiden osalta kahta viikkoa pitemmältä ajalta. Edellytyksenä ansionmenetyksen korvaamiselle on lisäksi se, että asianomainen kurssi liittyy osanottajan yhteistyötehtäviin yrityksessä.

Luottamusmiesten lisäksi ansionmenetys korvataan myös rekisteröityjen liiton alayhdistysten tai työpaikkaosastojen puheenjohtajille, jos he työskentelevät yrityksessä, jossa on vähintään 100 työntekijää ja rekisteröidyssä alayhdistyksessä tai työpaikkaosastossa on vähintään 20 jäsentä.

Paikallisesti voidaan sopia koulutukseen käytetyn ajan korvaamisesta säännönmukaisella palkalla, mikäli luottamusmies osallistuu luottamusmieskoulutukseen säännöllisen työajan ulkopuolella. Koulutuksen määrästä ja sisällöstä sovitaan erikseen liittojen välillä. Koulutuksen tulee olla vaihtoehto säännöllisen työaikana pidettävälle koulutukselle.

5 § Sosiaaliset edut

Osallistuminen 4 §:ssä mainittuun ay-koulutustilaisuuteen ei aiheuta vuosiloma-, eläke- tai muiden niihin verrattavien etuuksien vähenemistä.

6 § Voimassaoloaika

Tämä sopimus on voimassa 3.1.2022 alkaen työehtosopimuksen osana.

Helsingissä 3. päivänä tammikuuta 2022

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY

TIETOALA RY

Liite 4

Säännöllisen työajan lyhentäminen 8 tuntia vuorokaudessa tehtävän päivätyön osalta

Työehtosopimuksen 8 §:n 2 kohdan mukaan voidaan paikallisesti sopia päivätyössä säännöllinen vuorokautinen työaika enintään 8 tunniksi ja säännöllinen viikoittainen työaika enintään 40 tunniksi.

Mikäli paikallisesti sovitaan 8 tunnin vuorokautisesta säännöllisestä työajasta, on sopimuksessa mainittava, koskeeko sopimus koko yritystä vai sen nimettyjä yksiköitä tai työntekijöitä, sekä milloin 8 tunnin työpäiviä tehdään.

Sovittaessa päivätyössä säännöllinen vuorokautinen työaika 8 tunniksi lyhennetään työaika jäljempänä mainitulla tavalla keskimäärin 37,5 tunniksi viikkoa kohden.

Kahdeksan tunnin työpäivät päivätyössä

Päivittäisen säännöllisen työajan ollessa kahdeksan (8) tuntia työntekijälle kertyy oikeus yhteen ylimääräiseen palkalliseen vapaapäivään kutakin viittätoista (15) tehtyä työpäivää kohden.

Tehtyjen työpäivien veroisiksi päiviksi tämän sopimuksen mukaan luetaan myös voimassa olevan työehtosopimuksen 16 §:n mukaiset palkalliset sairauspäivät sekä 19 §:n mukaiset tilapäiseen poissaoloon liittyvät päivät.

Lyhennysvapaat

Edellä mainituin tavoin karttunut lyhennysvapaa annetaan kokonaisina päivinä, ellei muuta sovita. Karttuneet vapaapäivät ovat vuosiloman kertymää ajatellen työssäolon veroisia päiviä.

Kertyneet vapaat on annettava viimeistään niiden karttumisvuotta seuraavan kalenterivuoden huhtikuun loppuun mennessä. Lyhennysvapaista on ilmoitettava vähintään kaksi viikkoa ennen niiden antamista. Sairaus- tai muut poissaolot eivät aiheuta muutosta työvuorolistaan merkittyihin työajan lyhennysvapaiden antamiseen.

Mikäli työntekijä työsuhteen päättyessä ei ole saanut edellä mainittuja karttuneita työajan lyhennysvapaita, korvataan ne työsuhteen päättyessä yksinkertaisella palkalla. Jos lyhennysvapaita työsuhteen päättyessä on annettu enemmän kuin työntekijälle työsuhteen päättymishetken mennessä on karttunut, on työnantajalla oikeus vähentää liikaa annettujen vapaiden palkkaa vastaava määrä palkkaennakkona työntekijälle maksettavasta lopputilistä ilman työsopimuslain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitettuja kuittausrajoituksia.

Työskentely lyhennysvapaan aikana

Työntekijän työskennellessä edellä mainittujen lyhennysvapaiden mukaisena vapaa-aikanaan luetaan se lisätyöksi ja siitä maksetaan 50 %:lla korotettu palkka. Yli kahdeksan tunnin vuorokaudessa tehtävä työ katsotaan ylityöksi ja siitä maksetaan tällöin 100 %:lla korotettu palkka.

Liite 5

Työaikapankki tietotekniikan palvelu yrityksissä

1. Järjestelmän lähtökohta ja tarkoitus

Työaikapankilla tarkoitetaan yritys- tai työpaikkatasolla käyttöönotettuja työ- ja vapaa-ajan yhteensovitusjärjestelyjä, joissa sovitaan työajan eri osatekijöiden ja/tai rahan säästämistä sekä yhdistämistä toisiinsa pitkäjänteisesti.

Työntekijöiden työssä jaksamisen edistämiseksi on mahdollista paikallisesti sopia työaikapankkijärjestelmästä alla olevien kohtien mukaisesti. Työaikapankista sopimiseen ja vuosittain tehtäviin muutoksiin vaikuttavat yrityksen työvoimaresurssit, yrityksen työvoimatilanne ja kuhunkin työyhteisöön liittyvät erityistarpeet.

2. Työaikapankin käyttöönotto

Työaikapankin käyttöönotosta ja yksityiskohdista sovitaan työehtosopimuksen 23 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella.

Työaikapankkisopimuksessa on sovittava ainakin työaikapankin osatekijöistä ja työaikasaldon säästämisrajoista.

Sovittu työaikasaldon säästämisraja ei saa ylittää työaikalain mukaisia rajoja, maksimissaan työaikapankkiin voidaan säästää 180 tuntia kalenterivuodessa ja kokonaisuudessaan työntekijän kuuden kuukauden työaikaa vastaava määrä.

3. Työaikapankin saldon kertyminen

Työaikapankkiin voidaan siirtää työaikapankkisopimuksen mukaiset osatekijät.

Työaikapankkiin voidaan siirtää ylityöstä maksettavat perus- ja korotusosat. Tästä menettelystä on henkilön sovittava esihenkilönsä kanssa etukäteen samassa yhteydessä, kun sovitaan ylityöiden tekemisestä.

Muita työaikapankkisopimuksessa määriteltäviä osatekijöitä voivat olla esimerkiksi lisätyö perus- ja korotusosineen, sunnuntai- ja pyhäpäivinä tehtävän työn korvaus korotusosineen, viikkolepokorvaus, työajan lyhennysvapaat, vuosilomalain mukainen säästövapaa, vapaaksi annettavaksi sovittu lomarahaa tai sen osa, vapaa-aikana matkustamisen korvaus, tulos-, bonus- tai voittopalkkio, ilta- ja yötyölisä, varallaolo, puhelinsoittokorvaus ja hälytystyö sekä 40 tuntia ylittävä liukumasaldo. Rahamääräiset osatekijät muutetaan ajaksi työntekijän talletushetken palkan perusteella.

4. Työaikapankin kertymän pitäminen vapaana

Työaikapankkiin talletettu työaika annetaan kokonaisina vapaapäivinä, ellei paikallisesti toisin sovita.

Vapaan antamisajankohdasta sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken. Työntekijä tekee työnantajalle esityksen kertymän vapaana pitämisen ajankohdasta viimeistään kuukautta ennen kyseisen vapaan pitämisaikakohdan alkua. Työnantajan on ilmoitettava viimeistään kahden viikon kuluessa esityksen antamisesta, hyväksyykö esityksen. Jos työnantaja ei hyväksy esitystä, työnantajan on tehtävä esitys vapaan pitämisaikakohdasta, jonka pohjalta vapaan pitämisaikakohdasta sovitaan. Jos sopimukseen vapaan ajankohdasta ei päästä, työntekijällä on niin vaatiessaan oikeus saada vapaan sijasta korvaus rahana. Korvaus maksetaan viimeistään vaatimusta seuraavan toisen palkanmaksun yhteydessä.

Työntekijöiden jaksamisen ylläpitämiseksi liitot suosittelevat, että työaikapankin perusteella annettava vapaa toteutettaisiin vähintään 5 työpäivän yhtämittaisina vapaajaksoina.

Työaikapankkivapaa on vuosilomalaisa tarkoitettua työssäolon veroista aikaa. Työntekijällä on vapaan aikana oikeus henkilökunta- ja luontoisetuihin vähentämättömänä.

Työnantajalla ei ole oikeutta muuttaa sovitun vapaan pitämisaikakohtaa, ellei yrityksen toimintaan ja työntekijän työtehtäviin liittyen vapaan pitämättä jättämiselle kyseisenä ajankohtana ole erittäin painavia syitä. Tällöin työnantajan on ilmoitettava, milloin vapaa voidaan pitää, jollei työntekijä vaadi vapaan maksamista rahana.

Työsuhteen päättyessä pitämättä olevan työaikapankkikertymä maksetaan rahana.

5. Työaikapankkisopimuksen irtisanominen

Työaikapankkisopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta, ellei paikallisesti muuta sovita. Työaikasaldojen tasaaminen tapahtuu irtisanomisajan puitteissa. Mikäli saldoja ei ole tasattu irtisanomisajan kuluessa, niiden maksaminen suoritetaan kuten työsuhteen päättyessä, ellei paikallisesti toisin sovita.

Liite 6

Tietotekniikan palvelualan irtisanomissuojasopimus

1 § Soveltamisala

Tämä sopimus koskee toistaiseksi voimassaolevan työsopimuksen irtisanomisesta, työntekijän lomauttamista sekä työsopimuksen purkamista ja purkautumista. Sopimus koskee myös työntekijän irtisanoutumista sekä menettelyä, jota työsopimusta päätettäessä ja työntekijää lomautettaessa on noudatettava.

Soveltamisohje:

Sopimus ei koske työsopimuksen päättämistä tai työntekijän lomauttamista, jos perusteena on

- työsopimuksen purkaminen koeaikana (TSL 1 luku 4 §).
- yrityssaneeraus (TSL 7 luku 7 §) tai
- työnantajan konkurssi tai kuolema (TSL 7 luku 8 §).

Työsopimusta edellä mainituilla perusteilla päätettäessä noudatetaan kuitenkin tämän sopimuksen 5 ja 6 §:n menettelytapamääräyksiä sekä koeaikapurun osalta myös 11 §:ssä sovittua menettelyä. Sopimus ei myöskään koske ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuja oppisopimussuhteita.

I Työsopimuksen päättämistä koskevia yleisiä määräyksiä

2 § Irtisanomisajat

Työnantajan on irtisanoessaan työsopimuksen noudatettava seuraavia irtisanomisaikoja, mikäli pidemmistä irtisanomisaajoista ei ole sovittu tai irtisanomisen yhteydessä ei muusta sovita:

Työsuhte jatkunut keskeytyksettä	Irtisanomisaika
enintään vuoden	2 viikkoa
yli vuoden mutta enintään 4 vuotta	1 kuukausi
yli 4 vuotta mutta enintään 8 vuotta	2 kuukautta
yli 8 vuotta mutta enintään 12 vuotta	4 kuukautta
yli 12 vuotta	6 kuukautta

Työntekijän on irtisanoessaan työsopimuksen noudatettava seuraavia irtisanomisaikoja, mikäli pidemmistä irtisanomisajoista ei ole sovittu tai irtisanomisen yhteydessä ei muusta sovita:

Työsuhde jatkunut keskeytyksettä	Irtisanomisaika
enintään viisi vuotta	2 viikkoa
yli 5 vuotta	1 kuukausi

Tämä irtisanomisaikojen koskeva määräys koskee 1.1.2008 jälkeen alkaneita työsuhteita.

3 § Työntekijän oikeus työllistymisvapaaseen

Jolleivat työnantaja ja työntekijä, työnantajan irtisanottua työsopimuksen työsopimuslain 7 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla perusteella, ole sopineet muuta, työntekijällä on oikeus vapaaseen täydellä palkalla osallistuakseen irtisanomisaikanaan julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitetun työllistymisohjelman laatimiseen, sen mukaiseen työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, harjoitteluun ja työssäoppimiseen tai oma-aloitteiseen tai viranomaisaloitteiseen työpaikan hakuun ja työhaastatteluun tai uudelleensijoitusvalmennukseen.

Työllistymisvapaan pituus määräytyy irtisanomisajan pituuden mukaan seuraavasti:

- 1) enintään yhteensä viisi työpäivää, jos irtisanomisaika on enintään yksi kuukausi;
- 2) enintään yhteensä 10 työpäivää, jos irtisanomisaika on yhtä kuukautta pidempi mutta enintään neljä kuukautta;
- 3) enintään yhteensä 20 työpäivää, jos irtisanomisaika on yli neljä kuukautta.

Työntekijän on ennen työllistymisvapaan tai sen osan käyttämistä ilmoitettava siitä ja vapaan perusteesta työnantajalle niin hyvissä ajoin kuin mahdollista sekä pyydettyä esitettävä luotettava selvitys kunkin vapaan perusteesta.

Työllistymisvapaan käyttämisestä ei saa aiheutua työnantajalle merkittävää haittaa.

4 § Irtisanomisajan noudattamatta jättäminen

Työnantaja, joka ei noudata irtisanomisaikaa, on velvollinen maksamaan työntekijälle korvauksena täyden palkan ja vuosilomakorvauksen irtisanomisaikaa vastaavalta ajalta.

Työntekijä, joka eroaa työstä irtisanomisaikaa noudattamatta, on velvollinen maksamaan työnantajalle irtisanomisajan palkan suuruisen kertakaikkisen korvauksen. Työnantaja saa pidättää tämän määrän työntekijälle maksettavasta lopputilistä.

Työnantajan on kuitenkin noudatettava, mitä työsopimuslain 2 luvun 17 §:ssä on säädetty kuittausoikeuden rajoittamisesta.

Jos vain osa irtisanomisajasta jätetään puolin tai toisin noudattamatta, koskee korvausvelvollisuus vastaavaa osaa irtisanomisajan palkasta.

5 § Ilmoitus työsopimuksen päättämisestä

Ilmoitus työsopimuksen päättämisestä on toimitettava työnantajalle, tämän edustajalle tai työntekijälle henkilökohtaisesti. Jollei tämä ole mahdollista, ilmoitus voidaan toimittaa kirjeitse tai sähköisesti. Tällaisen ilmoituksen katsotaan tulleen vastaanottajan tietoon viimeistään seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun ilmoitus on lähetetty.

Toimitettaessa työsopimuksen päättämisilmoitus kirjeitse tai sähköisesti katsotaan työsopimuslain 1 luvun 4 ja 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettuihin päättämisperusteisiin vedotun sovituksessa tai säädettyssä ajassa, jos ilmoitus tuon ajan kuluessa on jätetty postin kuljetettavaksi tai lähetetty sähköisesti.

Työntekijän ollessa lain tai sopimuksen mukaisella vuosilomalla katsotaan kirjeitse tai sähköisesti lähetettyyn ilmoitukseen perustuva päättäminen kuitenkin toimitetuksi aikaisintaan loman päättymistä seuraavana päivänä.

6 § Työsopimuksen päättämisen perusteiden ilmoittaminen

Työnantajan on työntekijän pyynnöstä viivytyksettä ilmoitettava tälle kirjallisesti työsopimuksen päättymispäivämäärä sekä ne hänen tiedossaan olevat irtisanomisen tai purkamisen syyt, joiden perusteella työsopimus on päätetty.

II Työsopimuksen päättäminen ja työntekijän lomauttaminen työntekijästä johtuvasta tai hänen henkilöönsä liittyvästä syystä

7 § Työsopimuksen päättämisen ja lomauttamisen perusteet

Irtisanomisen perusteet

Työnantaja ei saa irtisanoa työsopimusta työntekijästä johtuvasta tai hänen henkilöönsä liittyvästä syystä ilman työsopimuslain 7 luvun 1–2 §:n mukaista asiallista ja painavaa perustetta.

Soveltamisohje:

Asiallisena ja painavana syynä pidetään sellaisia työntekijästä itsestään riippuvia syitä, kuten töiden laiminlyömistä, työnantajan työnjohto-oikeutensa rajoissa antamien määräysten rikkomista, perusteetonta poissaoloa ja ilmeistä huolimattomuutta työssä.

Purkamisen perusteet

Työnantaja voi purkaa työsopimuksen työsopimuslain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla perusteella.

Purkautuneena käsittelemisen perusteet

Työnantajalla on oikeus käsitellä työsopimusta purkautuneena työsopimuslain 8 luvun 3 §:n mukaisesti.

Lomauttaminen työntekijästä johtuvasta tai hänen henkilöönsä liittyvästä syystä

Työnantaja voi lomauttaa työntekijän määräajaksi lomautusilmoitusaikaa noudattamatta samoilla perusteilla, joilla työsopimus voitaisiin irtisanoa tai purkaa.

8 § Irtisanomisen toimittaminen

Työnantajan on toimitettava työsopimuksen irtisanominen työsopimuslain 7 luvun 1–2 §:ssä tarkoitetulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut työnantajan tietoon.

9 § Työntekijän kuuleminen

Ennen kuin työnantaja irtisanoa työsopimuksen työsopimuslain 7 luvun 1–2 §:ssä tarkoitetulla perusteella tai purkaa sen mainitun lain 1 luvun 4 §:ssä tai 8 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta syystä, on hänen varattava työntekijälle mahdollisuus tulla kuulluksi työsopimuksen päättämisen perusteista. Työntekijällä on oikeus häntä kuultaessa käyttää avustajanaan esimerkiksi luottamusmiestä tai työtoveriaan.

III Työsopimuksen irtisanominen ja työntekijän lomauttaminen taloudellisista, tuotannollisista tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä

10 § Neuvottelumenettely

Jos yhteistoimintalain soveltamisalaan kuuluvalla työpaikalla syntyy tarve irtisanoa, lomauttaa tai osa-aikaistaa työntekijöitä tai muuttaa työsopimuksen olennaista ehtoa yksipuolisesti, on työnantajan noudatettava yhteistoimintalain säännöksiä kuitenkin tässä kohdassa sovituin poikkeuksin.

Soveltamisohje:

Yhteistoimintalaki ei ole tämän sopimuksen osa. Tämän 10 § määräykset ovat lakia täydentäviä ja niillä korvataan lain vastaavat kohdat.

Yhteistoimintalain 19 ja 23 §:istä poiketen yhteistoimintavelvoitteet katsotaan täytetyksi, kun asiaa on käsitelty yhteistoimintamenettelyssä neuvotteluesityksen tekemisen jälkeen etukäteen annettujen tarpeellisten tietojen pohjalta alla sovitun mukaisesti.

Pöytäkirjamerkintä:

Neuvotteluesitykseen liitettävistä tiedoista on säädetty yhteistoimintalain 19 §:ssä.

1 Taloudelliset, tuotannolliset tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat syyt

a) Jos neuvottelujen kohteena on toimenpide, joka ilmeisesti johtaa:

- lomauttamiseen enintään 90 päiväksi;

katsotaan työnantajan neuvotteluelvoite täytetyksi, ellei muuta ole sovittu, kun asiasta on neuvoteltu 7 päivän ajan neuvotteluesityksen tekemisestä.

b) Jos neuvottelujen kohteena on toimenpide, joka ilmeisesti johtaa:

- alle kymmenen työntekijän osa-aikaistamiseen tai irtisanomiseen;
- alle kymmenen henkilön työsopimuksen olennaisen ehdon yksipuoliseen muuttamiseen;
- alle kymmenen työntekijän lomauttamiseen yli 90 päiväksi;

katsotaan työnantajan neuvotteluelvoite täytetyksi, ellei muuta ole sovittu, kun asiasta on neuvoteltu 14 päivän ajan neuvotteluesityksen tekemisestä.

c) Jos neuvottelujen kohteena on toimenpide, joka ilmeisesti johtaa

- vähintään kymmenen työntekijän osa-aikaistamiseen tai irtisanomiseen;
- vähintään kymmenen henkilön työsopimuksen olennaisen ehdon yksipuoliseen muuttamiseen;
- vähintään kymmenen työntekijän lomauttamiseen yli 90 päiväksi;

katsotaan työnantajan neuvotteluelvoite täytetyksi, ellei muuta ole sovittu, kun asiasta on neuvoteltu kuuden viikon ajan neuvotteluesityksen tekemisestä.

Yrityksessä, jonka työsuhteessa olevien työntekijöiden määrä on säännöllisesti vähintään 20 mutta alle 30, katsotaan työnantajan tämän määräyksen mukainen neuvotteluelvoite täytetyksi, ellei muuta ole sovittu, kun asiasta on neuvoteltu seitsemän päivän ajan neuvotteluesityksen tekemisestä.

Yrityksen ollessa yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettu saneerausmenettelyn kohteena, katsotaan työnantajan neuvotteluelvoite täytetyksi, ellei muuta ole sovittu, kun asiasta on neuvoteltu seitsemän päivän ajan neuvotteluesityksen tekemisestä.

Pöytäkirjamerkintä:

Liitot korostavat, että muutosneuvotteluiden sisällölliset vaatimukset määräytyvät yh-teistoimintalain mukaan eikä pelkkä neuvotteluajan täytyminen vapauta niistä. Yhteis-toimintalain mukaisia sisältövaatimuksia on käsiteltävä lain tarkoittamalla tavalla yh-teishengessä. Muutosneuvottelujen tarkoituksena on yrittää löytää vaihtoehtoisia to-teuttamiskelpoisia ratkaisuja yrityksen taloudellisen ja tuotannollisen tilanteen kehittä-miseksi niin, että työvoiman mahdollisesta vähennyksestä yritykselle ja työntekijälle aiheutuvat menetykset jäisivät mahdollisimman pieniksi.

Yhteistoimintalain mukaisen sisältövaatimuksen noudattamatta jättäminen voi johtaa hyvityksen maksamiseen työntekijälle lain 44 §:n mukaisesti.

Yhteistoimintalain mukaisen sisältövaatimuksen noudattamatta jättäminen voi johtaa hyvityksen maksamiseen työntekijälle lain 44 §:n mukaisesti.

2 Toimintasuunnitelma ja toimintaperiaatteet

Työnantajan tehtyä neuvotteluesityksen tarkoituksestaan irtisanoa vähintään kymmenen työntekijää taloudellisin tai tuotannollisin perustein hänen on muutosneuvottelujen alussa annettava työntekijöiden edustajalle esitys työllistymistä edistäväksi toimintasuunnitelmaksi. Toimintasuunnitelmaa valmistellessaan työnantajan on viipymättä selvitettävä yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa työllistymistä tukevat julkiset työvoimapaalvelut (laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

Toimintasuunnitelmasta tulee yhteistoimintalain 21 §:n 2 momentin mukaan käydä ilmi muutosneuvottelujen suunniteltu aikataulu, neuvotteluissa noudatettavat menettelytavat ja suunnitellut periaatteet, joiden mukaisesti irtisanomisaikana ja sen jälkeen edistetään julkisten työvoimapalveluiden käyttöä sekä työnhakua ja koulutusta.

Jos työnantajan harkitsemat irtisanomiset koskevat alle kymmentä työntekijää, työnantajan on yhteistoimintamenettelyssä esitettävä toimintaperiaatteet, joiden mukaisesti irtisanomisaajan kuluessa tuetaan työntekijöiden oma-aloitteista hakeutumista muuhun työhön tai koulutukseen sekä heidän työllistymistään julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitetuilla palveluilla.

11 § Irtisanomisen perusteet

Irtisanomisen perusteet ovat työsopimuslain 7 luvun 1 ja 3 §:ien (taloudelliset, tuotannolliset tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat syyt) mukaiset.

Pöytäkirjamerkintä:

Liitot katsovat, että työnantajan työn tarjoamis- ja koulutusvelvollisuus koskee ensisijaisesti samalla työssäkäyntialueella tarjolla olevaa sellaista työtä, johon työntekijä voidaan tarkoituksenmukaisesti ja kohtuudella sijoittaa.

12 § Työvoiman vähentämisjärjestys

Irtisanomisen ja lomauttamisen yhteydessä on mahdollisuuksien mukaan noudatettava sääntöä, jonka mukaan viimeksi irtisanotaan tai lomautetaan yrityksen toiminnalle tärkeitä tai erikoistehtäviin tarvittavia työntekijöitä ja saman työnantajan työssä osan työkyvystään menettäneitä sekä että tämän säännön lisäksi kiinnitetään huomiota myös työsuhteen kesto aikaan ja työntekijän huoltovollisuuden määrään.

13 § Työntekijän takaisin ottaminen

Työsopimuslain 6 luvun 6 §:n mukaisesta työntekijän takaisin ottamisesta voidaan poiketa työnantajan ja työntekijän välisellä sopimuksella. Sopimus tehdään työsopimuksen irtisanomis- tai päättymistilanteessa kirjallisesti ja siinä otetaan huomioon työnantajan toimenpiteet työntekijän uudelleen työllistymisen edistämiseksi. Ennen sopimuksen tekemistä työntekijällä on oikeus tuulla kuulluksi ja käyttää avustajaa kuten 11 §:ssä on määrätty.

14 § Lomauttaminen

1 Lomauttamisen perusteet

Lomauttamisen perusteet ovat työsopimuslain 5 luvun 2 §:n 1–3 momenttien mukaiset.

Pöytäkirjamerkintä:

Liitot katsovat, että työnantajan työn tarjoamis- ja koulutusvelvollisuus koskee ensisijaisesti samalla työssäkäyntialueella tarjolla olevaa sellaista työtä, johon työntekijä voidaan tarkoituksenmukaisesti ja kohtuudella sijoittaa.

a) Työn vähentyminen tilapäisesti

Jos työ tai työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat vähentyneet tilapäisesti, voidaan työntekijä lomauttaa tilapäistä työn vähyttä vastaavaksi ajaksi tai toistaiseksi.

Soveltamisohje:

Työn vähentymistä voidaan pitää tilapäisenä silloin, kun sen arvioidaan kestävän enintään 90 kalenteripäivää.

b) Työn vähentyminen muutoin kuin tilapäisesti

Jos työn arvioidaan vähentyvän yli 90 kalenteripäivän ajaksi, voidaan työntekijä lomauttaa määräajaksi tai toistaiseksi.

2 Lyhennetty työaika

Lomauttamista koskevia menettelymääräyksiä noudatetaan myös siirryttäessä lyhennettyyn vuorokautiseen tai viikoittaiseen työaikaan.

3 Lomautusilmoitusaika

Lomauttamisessa noudatetaan vähintään seitsemän päivän ilmoitusaikaa. Lomautuksen ennakkoselvityksen antamisvelvollisuutta ei ole.

4 Paikallinen sopiminen

Lomauttamisesta, sen perusteista ja lomautusilmoitusaikasta voidaan sopia toisin työehtosopimuksen 23 §:n mukaisella paikallisella sopimuksella.

5 Lomautuksen siirtäminen ja keskeyttäminen

a) Lomautuksen siirtäminen

Jos työnantaja saa lomautusilmoitusaikana tilapäisen työn, voidaan lomautuksen alkamista siirtää. Uutta lomautusilmoitusaikaa antamatta voidaan lomautuksen alkamista siirtää vain kerran ja enintään siksi ajaksi, mitä tilapäinen työ kestää.

b) Lomautuksen keskeyttäminen

Työnantaja voi saada tilapäisen työn lomautuksen jo alettua. Työnantajan ja työntekijän on sovittava lomauttamisen keskeyttämisestä, jos lomautuksen on uutta ilmoitusta antamatta tarkoitus jatkua välittömästi työn tekemisen jälkeen. Sopimus on syytä tehdä ennen työn alkamista. Samassa yhteydessä tulee selvittää tilapäisen työn arvioitu kesto aika.

6 Muu työ lomautusaikana

Työntekijä voi ottaa lomautusajaksi muuta työtä.

7 Lomautetun työntekijän työsuhteen päättymisen ja työnantajan korvausvelvollisuus eräissä tilanteissa**Työntekijä purkaa työ sopimuksen**

Lomautetulla työntekijällä on oikeus purkaa työ sopimuksensa irtisanomisajasta riippumatta, ei kuitenkaan, jos lomautuksen päättymisaika on jo hänen tiedossaan, lomautuksen päättymistä edeltävän seitsemän päivän aikana.

Työnantaja irtisanoo työ sopimuksen*Korvauksen edellytykset*

Lomautetulla työntekijällä on työ sopimuslain 5 luvun 7 §:n 2 momentin nojalla oikeus saada korvaus irtisanomisajan palkan menettämisestä aiheutuvasta vahingosta, jos työnantaja irtisanoo työ sopimuksen päättymään lomautuksen aikana.

Korvausvelvollisuuden rajoittaminen

Korvauksesta ei vähennetä lomautusilmoitusajan palkkaa.

Korvauksen maksaminen

Korvaus maksetaan palkanmaksukausittain.

Työntekijän irtisanoutuminen

Lomautetulla työntekijällä, joka irtisanoutuu työ sopimuslain 5 luvun 7 §:n 3 momentin nojalla lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää, on oikeus saada korvauksena palkkansa työnantajan noudatettavaksi määrättyltä irtisanomisajalta. Korvaus maksetaan työ sopimuksen päättymistä seuraavana ensimmäisenä työnantajan normaalina palkanmaksupäivänä, ellei toisin sovita.

Pöytäkirjamerkintä:

Työsuhteen päättymisestä huolimatta työsuhteen osapuolet voivat sopia määräaikaisesta työ sopimuksesta irtisanomisajaksi tai sen osaksi.

Tällöin irtisanomisajan palkkaa vastaavasta korvauksesta vähennetään työntekijän työstä saama palkka.

IV Korvaukset

15 § Korvaukset

Perusteen rikkominen

Työnantajan korvausvelvollisuus tämän sopimuksen mukaisten perusteiden vastaisesta työsopimuksen päättämisestä ja työntekijän lomauttamisesta määräytyy seuraavasti:

Työsopimuksen irtisanominen (7 ja 11 §:t)

Korvaus määräytyy työsopimuslain 12 luvun 2 §:n mukaisesti.

Työsopimuksen purkaminen ja purkautuminen (7 §)

Irtisanomisajan menetyksestä syntynyt vahinko on korvattava tämän sopimuksen 4 §:n 1 kappaleen mukaisesti.

Mikäli työsopimuksen päättämiseen edes irtisanomalla ei olisi ollut oikeutta, määräytyy edellisen lisäksi maksettava korvaus työsopimuslain 12 luvun 2 §:n mukaisesti.

Työntekijän lomauttaminen (7 § ja 14 §:n 1 k)

Vahingonkorvaus määräytyy työsopimuslain 12 luvun 1 §:n mukaisesti.

Yhden korvauksen periaate

Työnantajaa ei voida tuomita tässä pykälässä tarkoitettuun korvaukseen työsopimuslain nojalla määrättyjen korvausten lisäksi eikä sijasta.

Menettelytapamääräysten rikkominen

Tämän sopimuksen menettelytapamääräysten noudattamatta jättämisestä ei työnantajaa voida tuomita työehtosopimuslain 7 §:n mukaan maksamaan hyvityssakkoa.

Menettelyä koskevien määräysten noudattamatta jättäminen otetaan huomioon korottavana tekijänä työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä ja lomauttamisesta tuomittavan korvauksen suuruutta määrättäessä.

Korvauksen suhde hyvityssakkoon

Työntekijälle tuomittujen tämän pykälän tarkoittamien korvausten lisäksi työnantajaa ei voida tuomita työehtosopimuslain 7 §:n mukaan maksamaan hyvityssakkoa siltä osin kuin kysymyksessä on työehtosopimukseen perustuvien mutta sinänsä samojen velvollisuuksien rikkominen, joista sopimuksen mukainen korvaus on määrätty.

16 § Menettely erimielisyystapauksissa

Jos työntekijä katsoo, että hänen työsopimuksensa on päätetty tai hänet lomautettu ilman sopimuksen mukaista perustetta, voidaan erimielisyys saattaa ratkaistavaksi työehtosopimuksen 24 §:ssä sovittua neuvottelujärjestystä noudattaen.

17 § Kanneaika

Jollei tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa työsopimuksen päättämisestä tai lomauttamista koskevassa riidassa ole päästy sovintoon, voidaan asia saattaa työtuomioistuimesta annetun lain 11 §:n 2 momentin mukaisessa järjestyksessä työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

Työsuhteen päättyessä oikeus tämän sopimuksen 15 §:n mukaiseen korvaukseen raukeaa, jos kannetta ei nosteta kahden vuoden kuluessa siitä, kun työsuhde on päättynyt.

18 § Voimaantulo

Tämä sopimus on voimassa 8.4.2025 alkaen työehtosopimuksen osana.

Helsingissä 8. päivänä huhtikuuta 2025

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY
Jarkko Ruohoniemi

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY
Samu Salonen   Minna Anttonen

TIETOALA RY
Jyrki Kopperi   Mika Thynell

Liite 7

Liittojen suositus muutosten ennakoinnista ja muutosturvasta

1. Suosituksen tarkoitus

Yhteistoimintalakia (1333/2021) pidetään yrityksissä ja työpaikoilla usein vain taloudellis-tuotannollisiin irtisanomistilanteisiin liittyvänä muotomääräyksiä täynnä olevana normistona. Todellisuudessa yhteistoimintalain tarkoitus on edistää aitoa yhteistyötä yrityksen ja sen henkilöstön välillä. Joitakin välttämättömiksi katsottuja muotomääräyksiä on, mutta monista niistäkin voidaan sopia toisin.

Allekirjoittaneet järjestöt pyrkivät tällä yhteisellä suosituksellaan avaamaan yhteistoiminnan oikeaa sisältöä. Kyse ei ole uusista määräyksistä vaan suosituksesta, joka koskee työvoiman muutostarpeiden ennakointia niin hyvissä ajoin kuin se on mahdollista. Samalla tarkoituksena on luoda hyviä käytäntöjä työvoiman vähennykseen liittyvien muutosneuvotteluiden asianmukaiseen hoitamiseen.

Onnistunut yhteistyö työnantajan ja työntekijöiden välillä johtaa molempia osapuolia hyödyttävään lopputulokseen. Yhteistoiminta auttaa työntekijöitä ymmärtämään paremmin yritykseen ja heidän omaan työhönsä liittyviä muutospaineita, ja työnantaja puolestaan saa tietoa työntekijöiden suhtautumisesta muutospaineisiin. Ei ole harvinaista, että erilaiset ”YT-tilanteet” yritysmaailmassa tulevat eteen nopeasti ja ennalta arvaamattomasti. Ennalta arvaamattomuuden ei kuitenkaan tulisi johtaa hallitsemattomiin prosesseihin. Huonosti toteutunut yhteistyö johtaa pahimmillaan turvallisuuden tunteeeseen ja sitä kautta työpanoksen heikentymiseen ja tuottavuuden laskuun.

2. Henkilöstövaikutusten ennakointi

Työehtosopimuksen osapuolet ovat tehneet henkilöstövaikutusten ennakoinnista suosituksen, joka on tietotekniikan palvelualan työehtosopimuksen liitteenä. Työnantajan edustajan ja luottamusmiehen tai muun henkilöstön edustajan suositellaan kokoontuvan säännöllisesti pohtimaan mihin liiketoiminta on menossa ja millaisia henkilöstövaikutuksia mahdollisilla muutoksilla on.

Henkilöstön ja yrityksen varhainen yhteistyö on järkevää, koska henkilöstöllä voi olla rakentavia ajatuksia liiketoiminnan kehittämisestä. Niiden huomioiminen ja kuunteleminen on järkevää muutostilanteiden henkilöstövaikutuksia arvioitaessa.

Suosituksen idea on, että muutoksista neuvoteltaisiin vapaamuotoisesti, mutta kuitenkin erittäin luottamuksellisesti. Parhaassa tapauksessa löydetään yhteinen näkemys siitä, mihin liiketoiminnan muutokset ovat johtamassa. Jos keskusteluissa ilmenee selvä muutostrendi, josta voi aiheutua määrällisiä tai laadullisia muutospaineita henkilöstön suhteen, antaa avoin ja riittävän aikainen neuvottelu henkilöstölle aikaa ja mahdollisuuksia valmistautua tuleviin muutoksiin. Henkilöstön on helpompi ymmärtää muutoksen syitä ja seurauksia, kun tieto kerrotaan avoimesti. Se myös vähentää asiasta mahdollisesti myöhemmin aiheutuvia riitaisuuksia.

3. Tietojen luottamuksellisuus ja liikesalaisuuksien salassapitovelvollisuus

Vapaamuotoisenkin ennakkoinnin yhteydessä keskusteluun nousevat yrityksen liike- ja ammattisalaisuudet ovat luottamuksellisia tietoja. Luottamuksellisuus pohjautuu työsopimuksen mahdollisten salassapitomääräysten ohella luottamusmiessopimuksen salassapitonormeihin. Mikäli ennakkointi tehdään YT-lain mukaisen menettelyn mukaisesti, sitoo henkilöstön edustajia yhteistoimintalain 40 §:n mukainen salassapitovelvoite. Jos yrityksessä katsotaan, että tiedot ovat luottamuksellisia, tämä seikka on syytä tuoda esille hyvissä ajoin. Tietojen luottamuksellisuudesta ja osakekurssin arvoon olennaisesti vaikuttavien tietojen julkistamisvelvollisuudesta on pörssinoteeratuissa yhtiöissä myös omat erityissäännökset. Pörssiyhtiön henkilöstön edustajiin voidaan olosuhteiden niin vaatiessa soveltaa tilapäisesti myös sisäpiirisäännöksiä.

4. Muutosneuvottelut mahdollisista henkilöstövaikutuksista

Yhteistoimintalaki lähtee siitä, että kaikki henkilöstöön asemaan vaikuttavat olennaiset muutokset on käsiteltävä henkilöstön edustajan tai henkilöstön kanssa. Lain mukaan on selvitettävä, onko päätöksen kohteena olevalla asialla olennaisia henkilöstövaikutuksia nyt tai tulevaisuudessa.

Kaikki työnantajan suunnittelemat henkilöstöön vaikuttavat toimenpiteet eivät johda henkilöstön vähentämistarpeeseen. Tällöin riittää, että asiasta neuvotellaan ennen päätöksen tekemistä yhteistoimintalain 3 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan, eli ilman vähimmäisneuvottelu-aikaa. Tällöin siis saattaa riittää yhden neuvottelukerran järjestäminen. Työnantajan suunnitteleman toimenpiteen henkilöstövaikutusten perusteet, vaikutukset, vaihtoehdot ja aikataulu tulee kuitenkin aina käydä läpi.

Ajallisesti neuvottelu on lain mukaan aloitettava silloin, kun yritys on harkitsemassa liiketoiminnallista ratkaisua, jolla on tai voi olla yhteistoimintalain mukaisia henkilöstövaikutuksia. Asiasta on neuvoteltava ennen päätöksen tekemistä.

Esimerkki:

Yritys on harkitsemassa muutosta palveluntarjontaan, mikä suurella todennäköisyydellä johtaa parin vuoden sisällä työn x siirtämiseen toiselle paikkakunnalle palveluiden keskittämisen vuoksi ja työn y tekemisen lakkaamiseen osittain. Yhteistoimintalain mukainen neuvotteluvollisuus yrityksellä on siinä vaiheessa, kun se harkitsee mainittuun toimenpiteeseen ryhtymistä (ennen päätöksentekoa), vaikka mahdolliset henkilöstövaikutukset varmistuvat ja tulevat ilmi myöhemmin.

Aikataulullisesti yhteistoimintalaki velvoittaa aloittamaan neuvottelut ennen tuotannollisen päätöksen tekemistä. Yhteistoimintalain kannalta yritykselle on turvallisinta aloittaa ja käydä muutosneuvottelut asianmukaisesti jo siinä vaiheessa, kun asiaa vasta valmistellaan. Näin pienennetään riskiä muutosneuvottelujen laillisuuden riitauttamisesta jälkikäteen.

5. Henkilöstövaikutusten vuoksi käytävien muutosneuvotteluiden hoitaminen asiallisesti

Muutosneuvotteluissa käydään läpi suunniteltujen toimenpiteiden perusteet ja vaihtoehdot. Irtisanomisia tai lomautuksia suunniteltaessa kyse on siis työsopimuslain mukaisten lomautus- ja irtisanomisperusteiden läpi käymisestä sekä vaihtoehtojen hakemisesta suunnitelluille toimille.

Työvoiman vähennyistä suunniteltaessa muutosneuvottelut alkavat irtisanomisperusteen eli työn vähenemisen tai taloudellisen tilanteen heikkenemisen käsittelyllä. Neuvotteluissa käydään läpi vähentyvä työ, miksi se vähenee ja arvio vähentymisen määrästä. Työn vähenemisestä ei voi saada todellista kokonaiskuvaa ilman tietoa esim. rekrytoituista, määräaikaisten määrästä ja työsuhteiden kestosta eri tehtävissä sekä työn vähenemisen määrästä ja vähentyneen työn piirissä olevasta alihankinnasta tai muusta yrityksen ulkopuolisesta työvoimasta.

Mikäli kyse on taloudellisista irtisanomisperusteista, on muutosneuvotteluiden aluksi syytä käydä läpi taloudellisen tilanteen heikkeneminen ja sen syyt. Käytännössä taloudellisen tilanteen muutokset voidaan osoittaa esimerkiksi ajantasaisella tilinpäättösinformaatiolla tai myynnin ja kustannusten toteutumisella ja kehitysnusteilla.

Kun neuvotteluissa on käsitelty tuotannolliset tai taloudelliset syyt suunnitelluille toimenpiteille, tulee neuvotteluissa käydä läpi se, kuinka monen työntekijän työpanoksen verran työn väheneminen tai taloudellisen tilanteen heikentyminen koskettaa. Tässä vaiheessa on yleensä muotoutunut varsin selvä kuva siitä, ketkä työntekijät ovat suunniteltujen toimenpiteiden kohteena. Ennen irtisanomisia on selvitettävä kunkin työntekijän uudelleensijoittamis- ja uudel-

leenkouluttamismahdollisuudet. Tämä on miltei mahdotonta, ellei tiedetä ketkä ovat suunniteltujen toimenpiteiden kohteena.

Irtisanomis- tai lomautusuhan alla olevan henkilön uudelleensijoittamismahdollisuuden tarkastaminen on ennakkoodellytys irtisanomisperusteen olemassaololle – eli sille, mistä yhteistoimintalain mukaan neuvotellaan. Irtisanomis- ja lomautusuhan alla olevien henkilöiden sijoittaminen muihin yrityksessä tai yrityksen henkilöstöhallinnollisessa määräysvallassa olevien tytäryritysten auki oleviin tehtäviin on asia, johon keskitytään irtisanomisperusteiden käsittelyn jälkeen. Työtä on uhan alla oleville työntekijöille tarjottava, mikäli yrityksessä löytyy työntekijän ammattitaitoa vastaavaa työtä.

Ellei henkilöä voida sijoittaa muihin tehtäviin, tulee selvittää mahdollisuus tarkoituksenmukaisella ja kohtuullisella tavalla kouluttaa kukin irtisanomisuhan alla oleva työntekijä tehtäviin, joita yrityksessä on tarjolla. Koulutusmahdollisuuden selvittäminen on edellytys irtisanomisperusteen olemassaololle.

Irtisanomisuhan alla olevien työntekijöiden kouluttamiseen muuhun työhön liittyy myös laajempi yhteiskunnallinen intressi ja siksi TE-keskus sekä työvoimamahallinto kannattaa ottaa mukaan suunnittelemaan koulutusta. Useissa esimerkkitapauksissa koulutus on kustannettu osittain mainittujen viranomaisten rahoituksella, mikä on hyödyksi myös yritykselle. Vastaavaa koulutusta työvoimamahallinto tarjoaa myös tilanteissa, joissa ei ole tulossa irtisanomisia.

Kun suunniteltujen toimenpiteiden perusteet on käsitelty ja selvitetty mahdollisuudet sijoittaa ja kouluttaa henkilöt, joiden irtisanomista tai lomauttamista suunnitellaan, on muutosneuvotteluissa hyvä käsitellä molemmin puolin esille tulevat ajatukset siitä, miten tavoiteltuun lopputulokseen päästään vaihtoehtoisin menetelmin. Tietotekniikan palvelualalta löytyy esimerkkejä, missä taloudellisen perusteen olemassa ollessa on joko työnantajapuolelta tai henkilöstön edustajien toimesta nostettu esiin vaihtoehtoisia säästökeinoja. Toteuttamiskelpoisina nämä ehdotukset ovat neuvottelujen lopuksi johtaneet parhaimmillaan irtisanomismäärän pienentymiseen.

Neuvotteluissa kannattaa myös kiinnittää huomiota siihen, miten asiasta tiedotetaan henkilöstölle. Niissä asioissa, joissa työnantajan ja henkilöstön edustajat ovat yksimielisiä, on käytännössä hyväksi havaittu tapa, että asiasta tiedotetaan työnantajan ja luottamusmiehen tai muun henkilöstön edustajan yhteisellä tiedotteella.

6. Yt-lain muut velvoitteet neuvotella henkilöstö- ja koulutusasioista

Yhteistoimintalaki velvoittaa lain piirissä olevan työnantajan laatimaan yhteistyössä henkilöstön edustajan kanssa työyhteisön kehittämissuunnitelman ja ylläpitämään sitä työyhteisön suunnitelmalliseksi ja pitkäjänteiseksi kehittämi-

seksi. Työyhteisön kehittämissuunnitelma laaditaan ja sitä ylläpidetään osana yhteistoimintalain 8 §:n 3–5 kohdassa tarkoitettua vuoropuhelua. Jos työnantaja irtisanoo työntekijöitä taloudellisin tai tuotannollisin perustein, kehittämissuunnitelmaan on tehtävä tarvittavat muutokset vuoropuhelun yhteydessä muutosneuvotteluiden päätyttyä.

Työyhteisön kehittämissuunnitelmaan on kirjattava:

- 1) nykytila ja ennakoitavissa olevat kehityskulut, joilla voi olla vaikutusta henkilöstön osaamistarpeisiin tai työhyvinvointiin;
- 2) päämäärät ja toimenpiteet, joilla kehitetään ja ylläpidetään henkilöstön osaamista sekä edistetään henkilöstön työhyvinvointia;
- 3) toimenpiteiden vastuunjakoa ja aikataulu;
- 4) seurantamenettelyt.

Työyhteisön kehittämissuunnitelmaan on kirjattava myös ulkopuolisen työvoiman käytön periaatteet.

Työyhteisön kehittämissuunnitelmaa laadittaessa ja sitä ylläpidettäessä on tarpeen mukaan kiinnitettävä huomiota:

- 1) teknologisen kehityksen, investointien ja muiden yrityksen tai yhteisön toiminnassa tapahtuvien muutosten vaikutuksiin työyhteisössä;
- 2) eri elämäntilanteissa olevien työntekijöiden erityistarpeisiin ja erityisesti tarpeisiin ylläpitää työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta;
- 3) työyhteisön johtamiseen.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 6 a §:ssä ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien voidaan toteuttaa työyhteisön kehittämissuunnitelman osana.

Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 16 §:ssä tarkoitettujen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmien on saatettava vastaamaan tämän lain 9 §:n vaatimuksia 12 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

7. Työntekijöille tiedottaminen henkilöstöä vähennettäessä

Joskus työntekijäpuolelta tuodaan neuvottelujen alkaessa ja niiden kestäessä esille, ettei yritys ole antanut heidän mielestään asian käsittelyn kannalta riittäviä tietoja henkilöstön edustajille. Mitään tyhjentävää luetteloa taikka ”minimiluetteloa” ei ole, vaan jokainen tilanne on ainutkertainen. Seuraavassa on luettelo yleisimmistä esille tulleista kysymyksistä. Tärkeintä on, että työnantaja antaa ne tiedot, joihin se perustaa mahdollisen päätöksensä työvoiman vähentämisestä.

- Mikä työ vähenee ja miksi,
- Miten paljon työn arvioidaan vähentyvän,
- Millä ajanjaksolla väheneminen tapahtuu,
- Määräaikaiset työsuhteet,
- Onko lähiaikoina rekrytoitu vähenevän työn piirissä oleviin tehtäviin neuvottelija tai neuvotteluiden aikana,
- Kaikki muut tuotannon muuttamiseen ja siitä johtuvaan työn vähenemiseen liittyvät tiedot.
- Perusteet töiden uudelleenjärjestelyille, jos tämä on irtisanomisperusteena,
- Perusteet kustannussäästöille, jos tämä on irtisanomisperusteena,
- Edellisen päättyneen tilikauden tilinpäätös,
- Taloudellisessa tilanteessa tapahtuneet muutokset edellisen päättyneen tilikauden ja neuvotteluiden alkamisen välillä,
- Tieto siitä, miten työn tekeminen ja uudelleen jakaminen on suunniteltu toteutettavan, mikäli päädytään irtisanomisiin ja lomautuksiin,
- Muut taloudelliseen tilanteeseen olennaisesti liittyvät tiedot.

8. Hyviä käytäntöjä yhteistoiminnan toteuttamiseksi työvoiman vähentämistilanteissa

8.1. Esihenkilöiden koulutus

Yhteistoiminnan peruslähtökohtana on yhteistyö esihenkilöiden ja alaisten välillä. Sen vuoksi esihenkilöiden osaamista ja valmiuksia tulee näissäkin asioissa ylläpitää ja kehittää. Koulutuksella, ohjeistuksilla, tiedottamisella ja muun tuen antamisella varmistetaan, että esihenkilöillä on riittävä osaaminen muutostilanteiden asianmukaiseen hoitamiseen.

Valmiuksia voidaan tarpeen mukaan lisätä esim.:

- muutosvalmennuksella (muutosten psykologiset vaikutukset, irtisanomis-tilanteiden hallinta)
- lainsäädännön perustuntemusta lisäämällä (mm. yt-lain sisältö)

Ne esihenkilöt, joiden yksikköjä/tiimejä asia suoranaisesti koskee, on pidettävä ajan tasalla koko prosessin kestoajan. Myös yrityksessä luodut toimintamallit ja esihenkilöille tarjolla oleva tuki (mm. koulutus HR:n ja työterveyshuollon tuki) on oltava hyvin esihenkilöiden tiedossa.

8.2. Prosessin kuvaus

Yt-menettelyprosessi voidaan kuvata mm. seuraavasti:

Valmistelu/ennakointi > Neuvottelujakso > Toimenpiteet

Osana yt-prosessin kokonaishallintaa ja kehittämistä voidaan prosessiin sisällyttää arviointi kulloisenkin vaiheen toteutumisesta. Myös prosessin lopputulos voidaan mahdollisuuksien mukaan raportoida (esim. löytyikö vaihtoehtoja irtisanomisille).

8.3. Henkilöstön tukeminen

Asianmukaisella ja riittävällä tiedottamisella ja muun tuen antamisella tuetaan henkilöstöä prosessin eri vaiheissa. Muutosvalmennus voi olla tarpeen mm. tilanteessa, jossa uhka tulevista neuvotteluista on ilmeinen, muttei ole vielä reaalisoinut.

Työnantajan huolenpito yrityksen avainhenkilöistä/kriittisistä resursseista on myös ensiarvoisen tärkeää. Epämääräinen uhka taikka tarpeettoman pitkäksi venynyt prosessi johtaa usein avainhenkilöiden hakeutumiseen muihin yrityksiin.

Prosessin aikana tukikeinoja voivat ”perinteisen” työterveyshuollon lisäksi olla mm. ulkoinen ja sisäinen työnhakuvalmennus ja erityisinfot kohderyhmälle.

Esihenkilöiden antama tuki, henkilökohtainen tiedottaminen ja keskustelu ovat tärkeitä. Myös luottamusmiehillä ja muilla henkilöstön edustajilla voi olla keskeinen rooli irtisanottavien tukemisessa ja opastamisessa. Uudelleensijoitus- ja koulutusmahdollisuuksien suhteen on suositeltavaa, että yrityksessä on sovittu, kuvattu ja ohjeistettu kunkin tahon vastuut, roolit ja tehtävät (uudelleensijoitettava työntekijä, nykyinen esihenkilö, rekrytoiva esihenkilö, henkilöstöhallinto). Myös pelisäännöt siitä, miten vanha yksikkö voisi tukea uutta rekrytoivaa yksikköä, voivat edesauttaa mahdollisimman kivutonta uudelleensijoittumista.

8.4. Johdon osallistuminen muutosneuvotteluihin

Kokemusten mukaan johdon tiivis mukanaolo prosessissa on tärkeää. Henkilöstö kokee tämän myönteisenä asiana ja se helpottaa vaikeidenkin päätösten tekemistä.

8.5. Neuvottelujen päättyminen

Neuvotteluaikataulusta ja prosessin kulusta muutoinkin voidaan sopia yrityksen ja henkilöstön kesken. On tilanteita, joissa jopa lain määräaika lyhyempi neuvotteluaika riittää. Toisaalta joskus voidaan tarvita enemmän aikaa kuin mitä laissa säädetään. Huolellinen esivalmistelu edesauttaa lyhyen, mutta tiiviin prosessin läpiviemistä. Asioiden käsittelyn kohtuuton venyminen ei ole hyväksi yrityksen työilmapiirille.

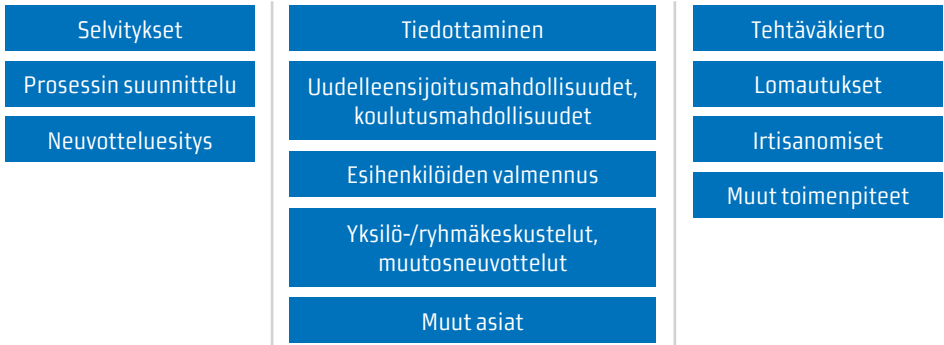
Neuvotteluissa ihannetilanne on päästä jo neuvottelujen kestäessä yhteisymmärrykseen vähentämisen perusteista ja vaihtoehtoista. Aina tämä ei toteudu vaan asioista ollaan eri mieltä loppuun saakka. Tämäkään ei sinällään ole merkki neuvottelujen epäonnistumisesta, vaan tärkeintä on, että osapuolet katsovat asiat riittävällä tavalla läpikäydyiksi.

YT-MENETTELYPROSESSI

VALMISTELU

↔ 7 PV / 14 PV / 6 VKO ↔

TOIMENPITEET

Liite 8

Etätyöohje

Liite, ei työehtosopimuksen osa

Ohjeen tarkoitus

Teknolוגiateollisuuden työnantajat ry, Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry ja Tietoala ry ovat yhteistyössä laatineet tämän ohjeen, jolla liitot pyrkivät luomaan turvalliset puitteet etätyöstä sopimiselle ja ohjaamaan etätyön käyttöä osapuolia tyydyttävällä tavalla.

Liitot kannustavat yrityksiä ottamaan käyttöön nykyaikaisia, tuottavuutta edistäviä työaikajärjestelmiä. Näitä järjestelmiä ovat mm. etätyöskentelyn mahdollistavat työaikajärjestelyt.

Etätyö tarjoaa mahdollisuuden työn tuottavuuden ja työelämän laadun parantamiseen, työn ja perheen yhteensovittamiseen, työssä jaksamiseen, työ- ja asuinpaikan joustavampaan sijoittumiseen ja työmatkakustannusten sekä työmatkoihin käytettävän ajan vähenemiseen.

Etätyön määritelmä

Etätyöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä työ sopimuksessa sovitun varsinaisen työntekopaikan ulkopuolella tapahtuvaa työntekoa. Etätyötä voidaan tehdä esimerkiksi työntekijän kotona, työ- tai koulutusmatkalla sekä muussa yhdessä sovittavassa paikassa.

Etätyötä tehdään sovellettavan lainsäädännön, työehtosopimuksen ja yrityksen omien sääntöjen asettamissa puitteissa. Etätyöntekijän työmäärä ja tavoitteet ovat samat kuin vastaavien työnantajan tiloissa työskentelevien työntekijöiden.

Etätyösopimus ja työehtojen määräytyminen

Jos yrityksen työntekijöillä on mahdollisuus etätyöhön, etätyössä yleisesti noudatettavista periaatteista ja käytännöistä on suositeltavaa keskustella henkilöstön edustajan kanssa. Keskustelussa voidaan käydä läpi esimerkiksi työaikajärjestelyihin, työskentelytapoihin ja yhteydenpitoon liittyviä asioita.

Työntekijä ja työnantaja sopivat kirjallisesti etätyön tekemisestä. Sopimuksesta tulee käydä ilmi etätyönä tehtävä työ, etätyön tekemisen ehdot ja kesto.

Sopimus voi olla määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva. Etätyösopimuksessa sovitaan, millä perusteella ja mitä ilmoitusaikaa noudattaen työnantaja tai työntekijä voi keskeyttää etätönn tekemisen. Etätönn keskeytyessä työntekijä palaa varsinaiseen työpaikkaansa, ellei ole toisin sovittu.

Muita etätöössä huomioitavia seikkoja

Laajamittaisella etätööllä voi olla vaikutusta työyhteisönn toimivuuteen. Liitot suosittelvat, että etätööttilanteissa ryhdytään toimenpiteisiin, joilla varmistetaan riittävä tiedonkulku ja jotka estävät etätööntekijän eristäytymisen yrityksen muusta työyhteisöstä. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla yrityksen tavanomaisen tiedottamisen lisäksi esimerkiksi säännölliset tiimipalaverit ja sähköisten yhteistyöalustojen aktiivinen hyödyntäminen.

Työajan seuranta on suositeltavaa järjestää lähtökohtaisesti siten, että etätööhön käytetään samaa seurantajärjestelmää kuin muihinkin yrityksen työntekijöihin. Työnantajan on olosuhteet huomioon ottaen pyrittävä asettamaan etätöötä tekevät henkilöt muutoinkin yhdenvertaiseen asemaan muiden työntekijöiden kanssa.

Muita etätöössä arvioitavia seikkoja voivat olla esimerkiksi etätöössä käytettävien laitteiden ja työvälineiden hankkimiseen liittyvä kysymykset sekä etätööntekijän vakuutusturvan laajuus tapaturmatilanteissa. Mikäli työnantaja harkintansa mukaan kustantaa etätööntekijälle mainitun kaltaisia etuuksia, näiden etuuksien kohtelu esimerkiksi verotuksessa on syytä selvittää etukäteen.

Osana työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa on suositeltavaa huomioida etätöön erityiset työsuojeluvaarat ja -haitat sekä etätööskentelyolosuhteet.

Liite 9

Yrityksen palkkapolitiikka

1 § Työntekijän palkka

Työntekijän palkka sovitaan yksilökohtaisesti työsopimuksella huomioiden tehtävän vaativuus, koulutus ja ammattipätevyys. Osa kokonaisansiosta voi muodostua työpaikkakohtaisesti määritettyjen muuttuvien palkkatekijöiden perusteella.

Työntekijän palkan on oltava vähintään 2000 euroa.

2 § Palkkapolitiikka

Yrityksessä määritellään henkilöstöön sovellettava palkkaus. Liitot suosittavat, että palkkojen porrastukseen työn vaativuuden mukaan, työsuorituksen palkittamiseen sekä yrityksen tehokkuuden ja kannattavuuden parantamiseen tähtäävä palkkaus perustetaan palkkapolitiikalle, joka rakentuu mm. seuraavista periaatteista kokonaan tai osittain.

Palkkapolitiikka:

- Rakentuu yrityksen liikeidean pohjalle ja tukee sen toteutumista;
- Tukee yrityksen tehokkuuden, kannattavuuden ja kilpailukyvyn kehittämistä;
- On yksilöllinen. Ottaa huomioon yksilön työtehtävien vaativuuden ja vastuun sekä hänen osaamisensa ja työtuloksensa;
- Palkitsee sellaisista yksilöllisistä kyvyistä ja taidoista kuin tiedon hallinta, johtamistaito, arvostelu, aloite, innovointi ja yhteistyökyky;
- Kannustaa yksilöä ammattitaidon syventämiseen ja laajentamiseen;
- Tukee työyhteisölle asetettujen yhteisten tavoitteiden toteutumista sekä yhteistyötä yli toimintorajojen;
- Edellyttää, että johto ja esihenkilöt sopivat tavoitteista johdettaviensa kanssa ja seuraavat niiden toteutumista;
- On selkeä, pitkäjänteinen ja johdonmukainen, mutta joustavasti muutettavissa yrityksen toimintaedellytysten tai liikeidean sitä vaatiessa;
- Palkkakriteerit ovat riippumattomia sukupuolesta, iästä ja muista vastaavista työhön liittymättömistä tekijöistä.

Palkkapolitiikan onnistumisen edellytyksenä on, että sen periaatteista vallitsee yhteisymmärrys, esihenkilö ja työntekijä keskustelevat kerran vuodessa työtehtävien toteutumisesta ja tämän vaikutuksesta palkkaan sekä määrittelevät tulevat työtehtävät ja niiden tavoitteet.

Pöytäkirjamerkintä:

Palkkapolitiikkaosuus on luonteeltaan suositus, josta poikkeamista ei pidetä työehtosopimuslain tarkoitettamana rikkomuksena. Liitot pyrkivät yhteistyössä avustamaan yrityksiä niiden kehittäessä palkkapolitiikkaansa.

3 § Voimaantulo

Tämä sopimus on voimassa 3.3.2023 alkaen työehtosopimuksen osana.

Helsingissä 3. päivänä maaliskuuta 2023

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY
Jarkko Ruohoniemi

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY
Teemu Hankamäki   Minna Anttonen

TIETOALA RY
Jyrki Kopperi   Mika Thynell

Liite 10

Allekirjoituspöytäkirjan kohdassa 3 tarkoitettu korotusmalli

Tässä liitteessä sovittu palkantarkistusmalli otetaan käyttöön 8.4.2025 allekirjoitetun työehtosopimuksen päättymistä seuraavalle sopimuskaudelle työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjan kohdan 3 mukaisesti.

Selvyyden vuoksi todetaan, että korotusmallissa sovitun yrityksen/työpaikkakohdaisen erän kustannusvaikutus, yksilötakuun suuruus ja paikalliseen sopimiseen ja korotusten toteuttamiseen liittyvät päivämäärät sovitaan normaalisti seuraavan työehtosopimusneuvottelun yhteydessä.

Tämä liite on voimassa myös seuraavalla sopimuskaudella, vaikka 8.4.2025 allekirjoitettu työehtosopimus tulisi irtisanotuksi tai sen voimassa olo on päättynyt.

Palkantarkistusmalli

Neuvottelut palkkaratkaisusta ja sen perusteista

Palkkaratkaisusta neuvotellaan paikallisesti ottaen huomioon yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanne sekä kustannuskilpailukyky markkinoilla. Hyvässä ajoin ennen paikallisten neuvotteluiden aloittamista työnantaja toimittaa luottamusmiehelle tarvittavat tiedot yrityksen tai työpaikan talous-, tilauskanta- ja työllisyystilanteesta sekä näiden ennakoitavasta kehittymisestä. Neuvotteluiden pohjaksi on tarkoituksenmukaista toimittaa tietoa myös palkkaratkaisua koskevan esityksen perusteista.

Paikallisten neuvottelujen tarkoituksena on löytää kunkin yrityksen tai työpaikan tilannetta ja tarpeita vastaava palkkaratkaisu. Tavoitteena on myös tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta sekä tuottavuuden kehittymistä työpaikalla.

1. Paikallinen palkkaratkaisu

Paikallisessa palkkaratkaisussa sovittavia asioita ovat palkantarkistusten toteutustapa, ajankohta ja suuruus. Sopimus tehdään luottamusmiehen kanssa tai ellei luottamusmiestä ole valittu, työntekijöiden kanssa heidän yhdessä sopimallaan tavalla. Sopimus tehdään kirjallisesti viimeistään [n.n.202X], ellei määräpäivän ajankohdasta toisin sovit.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kahden kuukauden kuluessa palkankorotusten jälkeen selvitys paikallisesti sovitun palkkaratkaisun kohdentamisesta.

Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen). Selvityksen käsittelyssä tulee huomioida yksityisyiden suojaa koskevat säännökset.

2. Palkantarkistuksen toteutustapa, ellei paikallista palkkaratkaisua

Mikäli paikallista palkkaratkaisua ei saavuteta, työnantaja käyttää viimeistään [n.n.202x] tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta työntekijöiden palkkojen korottamiseen yritys- tai työpaikkakohtaisen erän, jonka suuruus on [X] %. Kustannusvaikutus [X] % lasketaan työntekijöiden [tähän korotuspäivää edeltävä kalenterikuukausi] palkkasummasta luontoisetuineen. Erästä työnantaja jakaa työntekijöille henkilökohtaisia korotuksia.

Viimeistään [tähän korotusvuoden lokakuun ensimmäinen päivä, 1.10.202x] tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta tarkastetaan, että työntekijän palkka on korottunut vähintään [X] % verrattuna tilanteeseen [tähän korotusvuotta edeltävän vuoden joulukuun ensimmäinen päivä, 1.12.202x] (yksilötakuu). Tämä edellyttää, että työntekijän työsuhte on alkanut viimeistään [tähän työehtosopimuksen mukainen korotusajankohdan päivämäärä n.n.202x] ja se on voimassa [tähän korotusvuoden lokakuun ensimmäinen päivä, 1.10.202x]. Jos työsuhte on alkanut aikavälillä [tähän korotusvuotta edeltävän vuoden joulukuun toinen päivä, 2.12.202x ja työehtosopimuksen korotusajankohtaa edeltävä päivämäärä, n-1.n.202x], käytetään vertailupalkkana työsuhteen alkamishetken palkkaa.

Esimerkki:

Viimeistään [1.10.2028] tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta tarkastetaan, että työntekijän palkka on korottunut vähintään [X] % verrattuna tilanteeseen [1.12.2027] (yksilötakuu). Tämä edellyttää, että työntekijän työsuhte on alkanut viimeistään [1.3.2028] ja se on voimassa [1.10.2028]. Jos työsuhte on alkanut aikavälillä [2.12.2027 – 29.2.2028] käytetään vertailupalkkana työsuhteen alkamishetken palkkaa.

Yksilötakuun toteuttamista koskevat veloitteet voidaan ottaa huomioon jo korotuksia jaettaessa työehtosopimuksen mukaisena korotusajankohtana [n.n.202x]. Lokakuussa yksilötakuun perusteella toteutettavat korotukset tulevat työehtosopimuksessa sovitun kustannusvaikutuksen päälle.

Palkantarkistuksen tarkoituksena on tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, oikeudenmukaista palkkarakennetta ja palkkaporrastusta, tuottavuuden kehittymistä työpaikalla, työnantajan palkkapolitiikan toteuttamista sekä oikaista mahdollisia vinoumia.

Työntekijöiden ammattitaidon ja työssä suoriutumisen tulee olla ohjaavana tekijänä henkilökohtaisten korotusten jakamisessa.

Luottamusmiehelle ja työntekijöille selvitetään hyvissä ajoin yritys- ja työpaikkakohtaisen erän jakamisessa ja kohdentamisessa noudatettavat periaatteet. Tätä ennen periaatteista keskustellaan luottamusmiehen kanssa. Tämän selvityksen tarkoituksena on, että työntekijöillä on etukäteen tiedossa, miten he voivat vaikuttaa omalla työsuorituksellaan mahdollisten palkankorotusten suuruuteen.

Luottamusmiehellä on oikeus saada kohtuullisessa ajassa palkankorotusten jälkeen selvitys työnantajan toteuttaman palkkaratkaisun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi työntekijöiden lukumäärä, kuinka moni on saanut korotuksen, korotuksen keskiarvo ja mediaani sekä työntekijöiden palkankorotusten kokonaismäärä (työntekijöiden palkkasumma ennen korotusta ja palkkasumma korotuksen jälkeen) sekä pääasialliset periaatteet korotusten kohdentamisessa.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kohtuullisessa ajassa yksilötakuun toteuttamisen jälkeen selvitys yksilötakuun kohdentamisesta. Selvityksestä tulee käydä ilmi, kuinka moni on saanut korotuksen, mediaani sekä yksilötakuun toteuttamiseen käytetty kokonaismäärä.

Selvitysten käsittelyssä tulee huomioida yksityisyyden suojaan koskevat säännökset.

Helsingissä 8. päivänä huhtikuuta 2025

TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN TYÖNANTAJAT RY
Jarkko Ruohoniemi

YLEMMÄT TOIMIHENKILÖT YTN RY
Samu Salo

Minna Anttonen

TIETOALA RY
Jyrki Kopperi

Mika Thynell

ETÄTYÖSOPIMUS (työsopimuksen liite)

[Tämä malli koskee työsuhteessa jo olevan, Tietotekniikan palvelualan työehtosopimuksen piiriin kuuluvan, työntekijän tekemää etättyötä. Malli ei sellaisenaan sovellu, jos työntekijä palkataan suoraan tekemään pelkästään etättyötä.]

Yritys Oy työnantajana ja työntekijä sopivat etättyöstä seuraavin ehdoin. Työntekijä sitoutuu lisäksi noudattamaan yrityksen määräyksiä tietoturvan järjestämisestä [otetaan tarvittaessa etättyösopimuksen liitteeksi].

Työntekijä:	
Etättyön määrä:	Keskimäärin _____ päivää viikossa työtehtäviin liittyvää etättyötä. ☐ Etättyöpäivät ovat seuraavat viikonpäivät _____ ☐ Etättyöpäivät sovitaan etukäteen esihenkilön kanssa seuraavasti: _____ Työntekijä on edellä sovitun ohella velvollinen käymään tarvittaessa työpaikalla, jos työjärjestelyt sitä vaativat.
Etättyön pääasiallinen suorituspaikka:	
Etättyönä tehtävä työ:	☐ Työsopimuksen mukaiset tehtävät ☐ Seuraavat tehtävät: _____ ☐ Edellä mainittujen lisäksi myös muut työnantajan osoittamat tehtävät
Etättyön ajallinen kesto:	☐ toistaiseksi, alkaen _____ ☐ määräaikainen, _____ saakka
Etättyösopimuksen päättämismenettely:	Työnantaja ja/tai työntekijä voi halutessaan päättää etättyön tekemisen ilmoittamalla siitä kirjallisesti vähintään _____ kuukautta etukäteen (irtisanomisaika). Mikäli tarve etättyösopimuksen päättämiseksi johtuu työntekijän laiminlyönnistä etättyön työn tekemisen tai tietoturvaohjeiden suhteen, työnantaja voi painavasta syystä päättää etättyösopimuksen ilman irtisanomisaikaa. Etättyön päättämistä koskeva ilmoitus ei merkitse työsopimuksen irtisanomista, vaan etättyösopimuksen päättyessä työntekijä palaa työskentelemään työsopimuksensa mukaiseen yrityksen toimipisteeseen.
Työaika:	Lähtökohtaisesti etättyössä sovelletaan säännöllistä työaikaa koskevia työehtosopimuksen säännöksiä. Mikäli työnantaja tosiasiallisesti päättää työntekijän työajan sijoittamisesta ja mikäli työnantajalla on mahdollisuus tosiasiallisesti valvoa työajan käyttöä työpäivän aikana, sovelletaan etättyössä lisä- ja ylityötä koskevia työehtosopimuksen säännöksiä. Lisä- ja ylityöstä on kuitenkin tällöin aina kirjallisesti sovittava etukäteen työnantajan ja työntekijän välillä.

Muut ehdot:	<p>Etätöön tekeminen ei vaikuta palkkaukseen, luontoisetuihin, oikeuteen vuosilomaan ja lomaraahan, oikeuteen sairausajan palkkaan, lääkärintarkastuksiin, tilapäisiin poissaoloihin ja perhevapaisiin.</p> <p>Työntekijän työntekovelvoite on sama kuin työskenneltäessä työnantajan toimiloissa. Raportointi tapahtuu esihenkilön kanssa sovittavalla tavalla.</p> <p>Työntekijän on normaalin salassapitovelvollisuuden lisäksi erityisesti huolehdittava etätöpaikassa säilytettävän aineiston tietosuojan säilymisestä.</p> <p>Etätöpaikkakunnan ja työ sopimuksessa mainitun työskentelypaikkakunnan välisiä matkoja ja päivärahvoja ei makseta.</p> <p>Jos verottaja tulkitsee etäyhteydet verotettavaksi eduksi, verotusarvo lisätään työntekijän palkkaan automaattisesti. Yhteyksien käyttöönotto tai niistä luopuminen ei vaikuta rahapalkkaan.</p> <p>Työnantaja hankkii ja toimittaa etätöön tekemiseen tarvittavat työvälineet ja laitteet. Työnantaja vastaa näiden huollosta, vakuuttamisesta ja näiden aiheuttamista kustannuksista yhtiön kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Jos työntekijällä ei ole etätöön aikana käytössään työnantajan kustantamaa puhelinta, työnantaja maksaa työntekijälle tämän yksityispuhelimen käytöstä työtehtävien hoitamiseen aiheutuneet todelliset kustannukset. Työntekijän tulee pyydettäessä esittää luotettava selvitys kustannuksista.</p>
Lisäksi on sovittu seuraavaa:	

Aika ja paikka:

_____
Työntekijä

_____
Työnantaja/esihenkilö

TYÖSOPIMUS

Tietotekniikan palveluala

1. TYÖSOPIMUKSEN TEKIJÄT	Työnantaja	Liike- tai kotipaikka
	Työntekijä	Henkilötunnus
	Yllä mainittu työntekijä sitoutuu korvausta vastaan tekemään yllämainitun työnantajan hänelle osoittamaa työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena sekä seuraavin ehdoin:	
2. TYÖSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	Työsuhteen alkamispäivä	
	Työsopimus on voimassa ☐ Toistaiseksi ☐ Määräajan saakka tai arviolta saakka Määräaikaisen työsuhteen peruste:	
3. KOEAIKA	Toistaiseksi voimassaolevassa työsuhteessa noudatetaan työsuhteen alkamispäivästä lukien kuukauden koeaikaa (enintään 6 kk), jonka kuluessa tämä sopimus voidaan molemmin puolin purkaa irtisanomisaikaa noudattamatta. Mikäli määräaikaisessa työsopimuksessa työsuhteen kesto on lyhempi kuin 8 kk, voi koeaika olla enintään ½ työsopimuksen kestoista. Koeajan pituus: Koeajan viimeinen päivä on:	
4. TYÖAIKA	Työsuhde on ☐ kokoaikainen ☐ osa-aikainen, jolloin keskimääräinen viikkotyöaika on tuntia Työntekijä suostuu tekemään sunnuntai- ja lisätyötä tarvittaessa, jolloin tästä suoritetaan lain ja työehtosopimuksen mukainen korvaus.	
5. TYÖTEHTÄVÄT JA TYÖPAIKKA	(Toimenkuva tai pääasiallinen laatu työsuhteen alkaessa)	
6. PALKKA JA PALKKANMAKSUKAUSI	Työsuhteen alussa palkka on Palkanmaksukausi on	
	Työsuhteen alussa vaativuustaso on Taso 1 ☐ Taso 2 ☐ Taso 3 ☐ Taso 3A ☐	
7. IRTISANOMISAIKA	☐ Työehtosopimuksen mukaan ☐ muu:	
8. TYÖEHTOSOPIMUS	Työsuhteessa noudatetaan työnantajaa kulloinkin velvoittavaa työehtosopimusta, joka työsuhteen alkaessa on Tietotekniikan palvelualan työehtosopimus.	
9. MUUT EHDOT	(Tarvittaessa eri liitteellä)	
10. PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS	Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.	
	Paikka	Aika
	Työnantajan allekirjoitus	Työntekijän allekirjoitus

SÄÄSTÖVAPAASOPIMUS

Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, joista yksi jää työnantajalle ja yksi annetaan työntekijälle.

Sopijapuolet	Työnantajan edustaja					
	Työntekijä					
Taustatiedot	Työsuhteen alkamispäivä:				Säästämissuunnitelma	
	Vuosilomaoikeus pv / vuosi				☐ alustava ☐ kiinteä	
			suunniteltu			toteutunut
	Vuosiloma		Lomalta-paluuraha	Muut sovitut päivät		Yhteensä
1. vuosi						
2. vuosi						
3. vuosi						
4. vuosi						
5. vuosi						
Toteutunut yhteensä						
Säästövapaata säästetään vuosina _____ – _____ yhteensä:						
Niiden vuosien osalta, joilta ei ole laadittu säästämissuunnitelmaa, osapuolten tulee laatia se kunakin vuonna 2.5. mennessä. Tehtyyn säästämissuunnitelmaan voidaan tehdä muutoksia sovittaessa tai perustellusta syystä, jolloin muutos on yhdessä todettava hyvissä ajoin.						
Säästövapaan käyttö: Loma sovittu pidettäväksi _____ välisenä aikana. Työnantaja pitää säästövapaasta erillistä kirjanpitoa. Mikäli työsuhde päättyy ennen säästövapaan pitämistä, korvataan pitämätön säästövapaa.						
Päiväys ja allekirjoitus	Paikka		Aika			
Työnantajan edustajan allekirjoitus			Työntekijän allekirjoitus			

